

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 ft., 1/2 évre 6 ft., 1/4 évre 3 ft., 1 óra 1 ft. — Vidéken 1 évre 14 ft., 1/2 évre 7 ft., 1/4 évre 3 ft. 50 kr., 3 óra 1 ft. 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egy sor 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 20 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az aradi vaggongyár.

Arad, október 12.

Arad ipari vállalatának híre messze földön elterjedt, és méltán. Csak legujabban is Nagyváradról időznek nálunk kedves, és szívesen látott vendégek, mérnökök, kik tanulmányut képen látogattak el Aradra, hogy szakukba vágó ismereteiket gyarapítsák a városunk ipartelepén, s a munkában levő vállalatokon szerzett tapasztalataik által.

A vállalatok között, melyeket szakértő vendégeink szemügyre vettek, első sorban és legfőképpen a vaggongyár kötötte le figyelmüket és érdekeltségüket. Nem czélunk az elismerés őszinte, sőt lelkesült kifejezéseit e helyen reprodukálni, de nem lehet másrészt számot nem adunk azon rohamos haladásról, melyet ezen ép oly nagyszabású, mint lukratívus vállalat alig egy fél év óta tett, s mely fölött nemcsak az idegenből jött vendégek voltak meglepetve, hanem azon aradiak is, kiknek pár hónap óta most volt ismét alkalmuk a gyárat megtekinteniök.

Valóban e gyárvállalat nem csupán lokális speciálitás, hanem oly országos jelentőségű első rangú vállalkozás, mely működésének körét hazánk határain messze tul terjeszti, s daczára óriási forgalmának, oly rohamos fejlődésben van, hogy ennek végleges körvonalait tán maguk az intézet vezetői sem képesek maguknak hamarosan megvonni.

Néhány éve csak, hogy a gyár keletkezett és működését alig pár száz munkással megkezdette, s ma több mint 1500 munkás dolgozik a telepen, kiknek mind

igen szép munkabér mellett tisztességes egzisztenciájuk van Aradon, s évenként a millió tul emelkedő munkabérokot a város falain belől költik el. Azonban mi ehhez a közvetlen haszonhoz képest az, melyet a gyár a feldolgozott anyagok stb. révén az ipari s gazdasági termelés körül nemcsak a városnak, hanem az egész környéknek hajt!

A vállalat forgalmáról némi fogalmat nyújt azon körülmény, hogy csupán a legujabb megrendelések ára fölül haladja a 400,000 frtot, és a Magyar államvasutaktól elkezdve alig van hazai vasutvállalataink közt olyan, mely ne tartoznék a vaggongyár megrendelői közé. A mi pedig a gyár működésének fejlődését illeti, arra nézve elég annyit mondanunk, hogy az eredetileg berendezett vaggongyártás mellett tavaly már a vasöntőde jött teljes üzembe, ez idén pedig a lokomotív és vashid gyártás lett a megfelelő nagyszabású építkezések és átalakítások mellett teljes üzembe hozva.

Megelégedéssel és örömmel regisztráljuk egyben azon áldozatkész buzgalmat is, melylyel a vaggongyár intézői a millenáris kiállításon részt fognak venni, s ott a magyar iparnak kiváló gyártmányaik által az egész világ előtt tiszteletet és becsületet szerezni. Az 1/2-öd méretekben készített mozdony, kombinált étkező és háló kocsik, személy és teher kocsik, valódi remekei a precíz és gondos munkának s egyik legremekőbb kiállítási objektumát fogják képezni az ország határain belől fejlődött valódi magyar iparnak.

Mert nem utolsó dicséretükre szolgál az aradi vaggongyár alapítói s intézőinek, hogy bár idegenből ide települve nem

csak maguk lettek szívvel lélekkel magyarrakká, hanem egész üzemüket a hazai földre gyökerezettették, s iparukat is magyarrá, hazaivá tették.

Az az elismerés tehát, melyben ezen kiváló gyárvállalatot s annak tervezőit és vezetőit a nagyvárad mérnökök részestették, megvolt teljesen érdemelve, és szívesen hozzá járul ahhoz velünk együtt minden polgártársunk, a ki csak némileg is méltatni tudja amaz óriási előnyt, melyet ezen vállalat a városnak közvetve és közvetlenül nyújt, s a ki épen ennél fogva értéke szerint tudja mérlegelni azok érdemeit is, kiknek ezen ipari vállalat idetelepülését, most pedig folyton emelkedő felvirágzását Arad köszönheti.

BELFÖLD.

Tanácskozó főrendek: A főrendiháznak mindkét párta készülődik az egyházpolitikai újabb küzdelemre. A liberális főrendek október 19-én, este hét órakor, a Hungaria-fogadóban értekezletet tartanak, az egyházpolitikai ellenzék pedig másnap tartja meg szokásos tanácskozást az Esterházy-palotában.

Királyi felavatás.

Sajtótudósítónk távirata: Budapest, október 12. A magyar tudományos akadémia disztermében nagy fénynyel és a tudományos körök élénk részvétele mellett ment ma végbe az első királyi felavatás: a promotio sub auspiciis regis.

Az akadémia termék erre az alkalomra külön is felékesítették. A középfalon oszlop drapéria közt függött a király életnagyságu képe. A tagok számára fenntartott emelvényen

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Örtüzek.

A hegytetőn örtüzek égnek,
Apró viskók felett,
Itt-ott a pásztorok dalolnak
Egyhangú éneket.

A girbe gurba völgy alében
Minden nyugodni tér,
Nem volna hang, ha nem csevegne
A bérce alatti ér.

A lanyha szél pihenve ül meg
Az ormóttalan hegyen,
S majd, hogy hajnal felé kerülget
Ismét tovább megyen.

A végső örtüs is kialszik,
Az éj nyugodni tér,
S szivemben újra lángra lobban
A régi asanvedély.

HRABOVSKY LAJOS.

A szabály.

Irta: Róz Jenő.

Egy ködös, unalmas délután, a mikor a haute saison daczára sem tehet okosabbat az ember, mint hogy ismerősének budoárjában unatkozszék, ott ültem szemben Terdeyével, a ki a hintaszékben lustálkodott.

Különbösen nem csak az unalom hajtott hozzá. Terdeyné a központja volt a társaságnak, melynek egy férfitagja sem került ki, hogy bele ne szeressen. Ideig-óráig, de ezen át kellett esni mindenkinek, mint a báránymilión. És Terdeyné bámulatosan értett hozzá, miképpen bolondítsa magába a férfiakat. Jól érezte magát köztük és félig pajtásként bánt velük. Szerette az őszinte nyersséget, ellenben ki nem állhatta az affektált érzélgést. Különbösen rajongott a katonai életért. Szemtelanszor mondta, hogy ha fiának születik, huszár lesz belőle.

Dinit, — a kadetet lányos arca daczára csak azért tűri meg maga mellett, mert óráhosszat a kutyajáról beszél hozzá. És ő oly élvezettel hallgatja; minden csepp vére lángolni látszik, mikor a kis kadet eldisekszik előtte, hogy Dórit, ezt e megfizethetlen buldoggot harminczkétszer ugratta keresztül lo-

vágó vesszőjén. Vagy mikor elbeszéli, hogy puffant le a lováról a sovány hadnagy, s mint fogadásból nyereg nélkül ugratott át az öles árkon.

— A mamlaez! Két hétig nem engedem, hogy a kezemet megcsókolja.

Hanem azért nem tud haragot tartani senkire, csak az urára. A nyomorultnak soha se fogja megbocsátani, hogy még kamarásságig sem tud őöket számlálni.

A mint szemben ültem ezzel a bizarr asszonykával, sajátos és szokatlan érzés vett erőt rajtam. Valami sejtélem sugta, hogy ez az asszony nem volt mindig ilyen jukker-asszony, hogy nem igaz a mit mindenki állít róla: nincs szive, nem tud szeretni.

Es e közben halogatagon ültem ott. Terdeyné bosszusan fujta szemem közzé a cigarettá füstöt.

Hát maga is ilyen unalmas! Pedig azt hittem, kifogunk ennek a délutánnak fagyos unalmán. De maguk mind egyformák, ha mi asszonyok nem adunk maguknak agit, befagy a szellemességük. Ha pedig csak egy csipetnyit felbátorítjuk, akkor megszólhatnak. Mondja csak, mit pletykálnak rólam ugy maguk között?

— Hogy szép, hogy kaözér s hogy...

két asztal állott, az egyik az ő felségét képviselő miniszter és a királynak „I. F. J.” betűs, briliántokból kirakott monogrammjával. Mind a három gyűrű a király ajándéka a felavatandóknak.

A másik emelvényen elhelyezett asztal körül ültek dr. Lengyel Béla rektor, dr. Bognár István hittudományi, dr. Kovács Gyula jogkari, dr. Högyes Endre orvostudományi és dr. Ponori Thewrewk Emil bölcsészeti dékánok, Bognárt kivéve, mindannyian fekete diszmagyarban s nyakukban az egyetem jelvényeivel.

Az ünnepély iránt igen nagy volt az érdeklődés a közönség már fél tiztől kezdve gyülekezett a nagyteremben, mely diszruhás notabilitásaival, tele széksoraival és zsufolt karzatával érdekes és festői képet nyújtott.

A bársonnyal leborított asztalnál, az első emelvényen ült diszmagyarban dr. Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter, a ki ő felségét képviselte az ünnepélyen. Az asztalon sorban állt három pompás briliánt arany gyűrű, mögöttük állottak az egyetemi szolgák középkori ruháikban az „Alma mater” jelvényeivel.

Az emelvény körül ültek Tisza Kálmán Zsilinszky Mihály államtitkár, Berzevicsy Albert a képviselőház alelnöke, Csémeghy Károly ny. kuriai tanácselnök, Gyulay Pál főrendiházi tag, Szalay Imre a nemzeti muzeum igazgatója, Szilly Kálmán az akadémia főtiktára, Szász Károly és Szász Domokos ref. püspökök, Jókai Mór Hegedüs Sándor, Gajary Ödön, és Fenyvessy Ferencz orsz. képviselők, Molnár Viktor és Halász Sándor min. osztálytanácsosok, Matlekovics Sándor, Than Károly, Láng Lajos, Heinrich Gusztáv, Thanhoffer Lajos, Herczegh Mihály, Lechner Agost, Kondor Gusztáv, Beöthy Zsolt, Nagy Ferencz, Fodor József, Vécsey Tamás, Schnirer Aladár, Aschenoried Antal, Petz Vilmos, Reiner János, Földes Béla, Schwartz Gusztáv, Hegedüs István, Simonyi Zsigmond, Pasteiner Gyula, Kanyurszky György, Marcali Henrik Lánosy Gyula, Navratil Imre, Csarada János, Tauffer Vilmos egyetemi tanárok, Erdey Antal egyetemi irodaigazgató, Feszty Arpád, Csengery Loránd, Roskovits Ignác, Nagy Miklós, Jókai Károly és közéletünk sok más jelese.

A hölgyek számára fenntartott helyeken ültek: Wlassics Gyuláné, Tisza Kál-

mánné, Hegedüs Sándorné, Feszty Arpádné és számos előkelő hölgy.

A Jókai és Hegedüs-családnak ugyszólván minden tagja jelen volt, lévén az egyik felavatandó dr. Hegedüs Sándor orsz. képviselő fia és Jókai Mór unokaöccse. A másik két felavatandónak családja szintén jelen volt.

Az egyetemi tanácstól jobbra különben a három felavatandó: Szlábits Károly, Hegedüs Lóránt és Papp Ferencz állt kardosan, diszmagyarban. A karzatokat az egyetemi ifjuság lepte el, közte voltak az egyetemi papnövendékek is.

Egy negyeddél tiz után felállt dr. Lengyel Béla rektor s megnyitván az ünnepélyt, felhívta dr. Kovács Gyula jogkari dékánt, hogy terjessze elő a két jogkari felavatás előzményeit.

Erre Kovács dékán előadta, hogy Szlábits Károly, ki 1871-ben Duna-Szerdahelyen és Hegedüs Lóránt, aki 1872-ben Budapesten született, ugy gimnásiumi mint egyetemi tanulmányait minden osztályban és évben kitüntetéssel végezte s mindakettőnek doktori értekezését a kar egyhangulag elfogadta. Ezek alapján ajánlotta őket a kar a királyi felavatásra s a dékán reményét fejezi ki, hogy ez a felavatás jótékony hatással lesz az ifjuság tudományos fejlődésére. Végül üdvözlö a jelölteket s felszólítja őket, hogy adják elő felavatási beszédeiket.

Erre Szlábits Károly jogtudományi doktor mondta el beszédét melyben „A vagyoni magánjog felosztásának bírálata” című doktori értekezésének alapeszméit fejtegette. Majd Hegedüs Lóránt államtudományi doktor mondta el az „Egyenes adóról szóló tan” értekezése alapján szép beszédét. A közönség zajosan megéljenezte a két fiatal tudóst.

Ezután Thewrewk Emil bölcsészeti dékán adta elő, hogy Papp Ferencz, a ki N. Magosiban született s egy evangélikus néptanító fia, minden iskoláját kitüntetéssel végezte, a doktori szigorlatot „summa cum laude” tette le s a kar egyhangulag terjesztette fel kitüntetésre.

Most Papp Ferencz állt elő s elmondta beszédét „Tacitus és Madách” című doktori értekezése alapján. Ezután a rendes felavatási formák közt felesküdték s mindahármat doktorrá fogadták és átadták nekik a doktori diplomákat.

A három jelölt erre a király képviselője dr. Wlassics Gyula miniszter elé járult,

a ki felállva helyéről, a következő beszédet mondotta:

„Ő császári és apostoli királyi felsége, legkegyelmesebb urunk, engem méltóztatott megbizni, hogy az önök tudorrá avatása alkalmával legmagasabb nevében közbenjárjak. A trón e kegyét hódolatteljes hálával fogadva, a legbensőbb örömmel jelentem meg ez ünnepélyen, mert ha az alma maternek voltak is szép és lélekemelő napjai, ennél magasabb ünnepé alig lehet, mert ez a jök legjavának jutalmi napja. A hasznosan, nemesen, példásan eltöltött ifjkor ére nyeinek, szorgalmának, kitartásának, odaadó ügybuzgalmának igazi diadalünnepé. Ünnep, mely a korona fényében ragyog és dicssugara nemcsak önöket ékesíti, nemcsak övéik, hozzátartozóik egész valóját tölti be a legteljesebb és legtartósabb boldogság öröme rézetével, de elhat szeretett hazánk minden zugáig és hirdeti a koronás király dicsőségét, ki bölcs figyelmét, atyai jóságát kiterjeszti a haza reményének legszebb, legbiztosabb reményeire és fejedelmi bőkezűséggel jutalmazza az ifjkor kimagasló ére nyeit. E drága kö, melyet urunk királyunk legkegyelmesebb megbizásából most fogok átnyújtani, legyen legszentebb ereklyéjük. Ennél értékesebb, tisztább kincsét nem gyűjthetnek. E drágakő kizárólag saját erejük, kizárólag saját érdemük kivívott győzelmének királyi troteuma. — De e szent ereklye ne legyen csak a szépen, jól és hasznosan eltöltött ifjkor dicsőségének emlékköve, hanem legyen egész életük pályáján ragyogó világító utmutatójuk, mely önöket szünet nélkül figyeimeztesse a király, a haza, a tudomány s azon szép remények iránt tartozó köteleességük teljesítésében, melyeket ma joggal táplál önök iránt a fejedelem és a nemzet. Isten segítse önöket; hazám, nemzetem ifjusága pedig olvassa le e drága körül a legjobb és leggondosabb király atyai szívének sugallatát, hogy e hazát az szereti legjobban, a ki érte legtöbbet és legbecsületesebben dolgozik.”

A miniszter e beszéd után az új doktorok ujjára személyesen hozta fel a királyi gyűrűket miközben a közönség zajosan éljenezte a királyt. A kitüntetett doktorok nevében Papp Ferencz mondott köszönetet s a rektor zárszava után az ünnepély déli fél 12-kor a király és a miniszter éltetése közben véget ért.

— Nos? csak folytassa.

— Shogy telve van vágygyal s még sincs szíve, hogy örül, ha szerelmesnek lát minket és mégis kigunyolja az imádóit. Hogy megköveteli: lessük a szeszélyeit, de...

— De? de — ugy-e — célt nem érnek. Haha! Nem rosszul ismernek.

— Osodálkozva néztem rá, Ideges izgatottság vett erőt rajta, aminőt még nem láttam nála. Egy pillanatra behunyta a szemét, aztán szelid hangon szólt rám.

— Adjon kérem egy cigarettet. Nem abból, a magáéból, annak a füstjét jobban szeretem. Aztán hozza idebb a székét és hallgasson végig egy történetet, épen jó az ilyen unalmas délutánra...

Régen volt. Mint minden, ami érdekes, régen történt. Az újabb dolgok is csak a jövőben válnak érdekessé. Az én régi történetem hősnője fiatal, hat hónapos asszony, aki nagyon hasonlít egy másik asszonyhoz, aki mellett maga most unatkozva hallgat ócska történeteket.

Akkor szép volt ez az asszony. Hallgasson, ne szójjon közbe, mert a szájára ütök. Ma hazudik, aki szépnek mondja. Akkor szép volt, mert... nos igen, mert tudott szeretni. Hogy kit szeretett? A szerető szemében egy Adonist,

Heroulest; a társaság szemében egy közönséges embert.

Nehogy félreértsen, nem az ura volt ez az Adonis. A férj ilyen esetben nem számít, nulla. Legalább az asszony — mondjuk, Kita — nem vette többé férjét attól a peroztól, melyben férjévé lett.

Adonis ur különben régi ismerős. A csendes tanyai kastély virágos kertjében együtt kergették a himes lepkéket és Kitácska szoknyája a tüskés bozótban makoosul akadékoskodott, Adonis urfi szabadította ki. Alig látszottak még ki a magas pázsitból, már karonfogva sétáltak el a nevelők által szabadon hagyott órákat.

Aztán nőttek a gyerekek, Kita már elpirult, ha a tüske elfogta szoknyáját és Adonis ur térden állva nem sietett a szabaditással. A levegő mintha balzsamosabb lett volna, a madárdalban, mintha két gyermekszív sejtelve rezdült volna meg. Épen mint a novel-lákban.

Csak nevéssen barátom, mert igazán mulatságos ez az idyll, melynek Adonis ur távozása vetett véget. Még mindig hittek egymás szerelmében.

Kita ugy várta vissza az ő Adonist, azt hitte valahányszor a fecskék megtértek, hogy már ő sem késhe soká. Mindig rá gondolt, mikor a vén diófa alatt ült. Mintha a pázsiton most is látná a lábuk nyomát. Pedig

a vén diófa ezenközben nyolczzszor hullatta levelét, a zöld pázsitot nyolczzszor takarta be a hideg hó.

Nagyon betakarta.

Nyoma sem maradt, akár az Adonis ur lelkében, aki közönyösen vette tudomásul a menyegzőről szóló jelentést, hogy Kita meg egy idegen ur megtartották esküvőjüket. Küldött is egy szép sürgönyt, melyben sok szerencsét kíván a boldog párnak.

Kita férjhez ment, akihez odaadták. Az első kérőnek igent mondott, megunta várni Adonis urat. Hát tehetett egyebet?

Aztán beköltözött a városba és fogadta a társaságot. Adonis urat is. Es Adonis ur észrevette, hogy a kis Kitából szép fiatal asszony lett, hát udvarolt neki, hogy is szokták maguk mondani: „per mopsz” — a férjen keresztül. Adonis urnak éles szeme volt. Eszrevette, hogy Kita, a hiszékeny gyenge Kita nem találta még meg a boldogságot, hogy várja a feltámadását annak a sejtelmes, édes érzésnek, a mit a vén diófa alatt eltemetett. Segített neki keresni. Oh, Adonis ur igen ügyes ember volt. Es Kita mindenáron boldog akart lenni, elég gyenge volt, hogy nem hallgatott az észlere, csak a szívére. Mikor pedig a szerelmes asszonyok szívükre hallgatnak, ekkor követik el a legnagyobb ostobaságot. Kita elkövette és imádta érte Adonis urat.

Az ország budgetje.

— Az albizottságból. —

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnapi ülésén a belügyi tárca költségvetését tárgyalta.

Müller Lajos kérdést intéz a miniszterhez a választási listák összeállításáról állítólag előfordult visszaélések tárgyában. Perczel Dezső miniszter biztosíthatja a felszólalót, hogy merőben alaptalan minden vád, amely erre vonatkozólag a központi kormányt a sajtó organumában érte. Az előző évekével teljesen azonos instrukciók adtak ki a kormány részéről egyáltalán semmi illetéktelen beavatkozás nem történt. Ő a központi választmányok irányában a legszigorúbban gyakorolta a felügyeletet s hozzá semmiféle panasz a felvetett kérdésben nem érkezett. Helfy Ignác nem kételkedik benne, hogy a miniszter semmiféle törvénytelen utasítást nem adott, de ezzel még nincs kimerítve a feladat. Kell, hogy ellenőrizze a központi választmányokat, hogy azok körében ne történjenek visszaélések. Kéri a minisztert, hogy erre az ügyre a legkomolyabban terjezsze ki figyelmét, mert általános a panasz, hogy tömegesen hagytak ki az összeírásnál választó jogosultakat. Allitasson össze a miniszter statisztikát arról, miként fejlődött 1874. óta a választók aránya, hogy a törvényhozás is a választási törvény revíziójára nézve kellő tájékozást nyerhessen.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök megjegyzi, hogy a választók száma oszloknésének természetesen oka az, hogy a nemesi jogon beírt választók száma rohamosan a pads daczára annak, hogy az ország népessége szaporodik, a szóban forgó apadást ez nem pótolhatja teljesen. Ami a központi választmányokat illeti, azok teljesen autonom hatáskörben járnak el s a miniszter joga csak a formák megsértésének esetére terjed ki. A minisztert arra utasítani, hogy ennél tovább menjen, nézete szerint semmi tekintetben nem lenne helyes. Különben is megvan a Kuriában a törvényes korrektívum. Pázmány Dénes nem kíván semmit a minisztertől, csak azt, hogy szigorúan utasítsa a központi bizottságokat a törvény megtartására. Lattkóczy Imre államtitkár válaszolja, hogy a kiadott utasításban egyenesen meg van hagyva, hogy a központi választmányok minden tekin-

tetben szorosan alkalmazkodjanak a törvény rendelkezéséhez. A bizottság ezek után megszavazta az előirányzatot.

A vármegyék javadalmazásánál Gajári Odön előadó felhívja a bizottság figyelmét a vármegyék tisztisegéd- és kezelő személyzetének anyagi helyzetére s a javadalmazásuk javítása iránt beadott kérvény támogatására kérte. Darányi Ignác szintén hangsúlyozta a kérvényekben foglalt kívánságok méltányos voltát. Nyilatkozatra kéri fel a minisztert. Perczel Dezső miniszter azt válaszolja, hogy ő maga is legnehezebben tudott belenyugodni abba, hogy költségvetésének ez a része mostani mértékében megmaradjon. — Elismeri, hogy sok a méltánylást érdemlő kívánság s hogy a javadalmazásoknál sok aránytalanság forog fenn; de magasabb állami érdek előtt meg kellett hajolnia. Bele kellett az előterjesztett irányzatba nyugodnia, annyival inkább, mert minden jogos érdeknek megfelelő megoldás addig csakugyan nem történhetik, míg a közigazgatás reformja nem valósul meg. Kovács Albert arra az esetre, ha a kérvényekben kifejezett kívánság nem teljesíthető, legalább azt kéri, hogy a fővárosban a kisebb javadalmazású tisztviselőknek a kiállítás esztendejére adjuk meg azt a kis drágasági pótlékot, amelyben az állami tisztviselők részesülnek. Perczel Dezső miniszter válaszolja, hogy a kormány foglalkozni fog a kérdéssel, amelynek méltányos voltát nem tagadhatja. Helfy Ignác megjegyzi, hogy különösen arról kellene gondoskodni a kormánynak és fővárosnak, hogy a kiállítás alatt drágaság ne legyen. Darányi Ignác utal arra, hogy a drágaság már tényleg beállott s hogy ennél fogva hiábavaló dolog a kisebb javadalmazású tisztviselőket a drágaság megakadályozása elleni intézkedésekre utasítani. A bizottság megszavazta az előirányzatot.

A főispáni fizetéseknel Pázmány Dénes elfogadja a törvény rendelkezéseiben gyökerező fizetés-emeléseket, de ahhoz nem járulhat, hogy azért, mert valaki államtitkárból lesz főispán, megtartsa előbbeni államtitkári fizetését, amit törvénybe ütközönek tart. Perczel Dezső miniszter válaszolja, hogy a szóban forgó intézkedés az 1894. III. törvénycikkre alapszik. Pázmány Dénes a törvény kérdéses intézkedését nem tartja a miniszterekre és államtitkárokra alkalmazhatónak. Az előirányzatot megszavazták.

— Nos? Két hónapig tartott a nagy boldogság. Talán tartana ma is, ha Adonis ur csak egy vonással lett volna kevésbé hitvány. De hitvány volt, nagyon hitvány.

Két hónap múlva Kita egyszer nem találta egyedül Adonis urat. Az ajtónál, a függöny mögött hallotta meg a hangokat. Báismert. Nem tudom, bizonyosan bállett tündér volt-e vagy a kávéház trónjáról szállt-e le. Gyűjtő néven nimfának hívják. Es Adonis e nimfa társaságában Kitáro, a szerelmes bolond asszonyról beszélt. Hallotta a megjegyzést, aztán mindkettőjük bántó kacaját.

Ott az előszobában meglátott valami sulyozó vasdarabot, azt kapta fel és felszakította a szőnyegajtót, odadobta közjük. Ha véletlenül fegyver akad kezébe, bizonyosan közéjük lö. Azután talán a saját hunczutkás fejébe. Kár lett volna érte.

Jó hogy csak egy sulyozó vasra akadt, ezzel mindössze Adonis ur orrát nyomoritotta meg egy időre, meg a saját hiszékeny bolond lelkén ütött egy kis sebet.

Adonis ur orra, meg a Kita lelke egyszerre gyógyult meg és nyoma sem maradt egyiknél sem. Igaz, hogy a férfi eltűnt a városból, mert Kita megígérte neki, hogyha szemközt találja, eltöri rajta brüsszeli csipkés napernyőjét és Adonis ur sejtette, hogy Kita megtartja ígéretét, meg a napernyő árán is; az is igaz, hogy Kita azóta megokosodott és csak épen annyira

becsüli imádóit, a mennyire tapasztalata megengedi, de azért a világrendben nem esett semmi zavar.

— Adonis urak vannak és lesznek mindig, az asszonyok nagy része pedig most is csak a szívére hallgat, vagyis ostobaságokat mivel.

De Kita azóta szem előtt tartja a szabályt: kaczerkodik kell a férfiakkal, de nem szabad őket komolyan venni. Es főleg: ne hallgasson az asszony soha a szívére.

Terdeyné szelesen ugrott fel a hintaskéből és idegesen kapott ki a dobozból egy szivarkát. A szeméből eltűnt a szelid melancholia és féktelen indulat lobogott fel bennük. — Lássá. Ehez a szabályhoz tartom magamat.

Félig a sajnálkozás, félig az elragadtatás hangján szóltam hozzá.

— Es boldoggá teszi ez a szabály?

— A szabály? . . . nem, nem tesz boldoggá.

— Hát akkor mért hódol ennek a szabálynak?

A szép asszony meglegyintette bársonyos tenyerével arcomat és elmélázva felelte:

— Mert . . . nincs szabály kivétel nélkül.

Megyei közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Arad megye törvényhatósági bizottsága által Aradon, 1895. évi október hó 14-iki évnegyedes rendes közgyűlésén tárgyalandó ügydaraboknak.

82. Trencsén vármegye közönségének átirata melylyel az Agliardi pápai nunczius ügyből kifolyólag br. Bánffy Dezső magy. kir. miniszterelnökhöz intézett üdvözlő feliratát pertolás végett megküldi.

83. A vármegye mezőgazdasági bizottságának átirata mezőgazdasági czélokra 1 százalékos törvényhatósági pótdadó kivetése tárgyában.

84. Osanád vármegye közönségének átirata a népoktatás államosítása tárgyában.

85. Kolozsvár sz. kir. város átirata a hirlapi hirdetési bélyegilletékeknek eltörlése vagy leszállítása tárgyában.

86. Az országos és egyetemes tanügyi — kongresszus rendező bizottságának átirata anyagi és erkölcsi támogatása iránt.

87. A mezőgazdasági bizottság átirata a szervezési szabályzat bemutatása tárgyában.

88. Galsa és Muszka képviselőtestületi határozata a községek telekkönyvi lapjai hiteles másolatának beszerzése tárgyában.

89. Kerek község képviselőtestületének határozata a községi kataszteri telekkönyvi másolatok elkészítése tárgyában.

90. Kovaszincz község képviselőtestületének határozata széna vételárának az ebadó alaptól kölcsönvétele iránt.

91. M. Világos képviselőtestületének határozata tenyész apaállatok beszerzése tárgyában.

92. Ternova község képviselőtestületének határozata behajthatlan legelő kárpótlás leírása iránt.

93. Taucz község képviselőtestületének határozata az állatvásártér rendezése tárgyában.

94. Duud,

95. Draucz,

96. Taucz,

97. Aranyág község közbirtokosságának határozata a nyomásos gazdálkodás rendezése tárgyában.

98. M. Pécska község képviselőtestületének határozata aszfalt járda készítése tárgyában.

99. O-Pécska község képviselőtestületének határozata a községi kölcsön convertálása tárgyában.

100. Kurtics község képviselőtestület határozata a tüzoltó egylet segélyezése tárgyában.

101. Szilágyi Gyula kunágotai lakos földbirtokos kérvénye a tervbe vett arad-orosházi helyiérdekű vasut segélyezése iránt.

102. M-Pécska község képviselőtestületének határozata a községi telekkönyvek lemásolása tárgyában.

103. Ternova község képviselőtestületének határozata a Marospart építésére 1000 frt kölcsön felvétele tárgyában.

104. Soborsin község képviselőtestületének határozata köztérlek elkészítése tárgyában.

105. Csermő község képviselőtestületének határozata legelő haszonbérbe vétel tárgyában.

106. Kovaszincz község képviselőtestületének határozata az ottani közbirtokosság érdekében letarolt famenyiségben való részesedés megállapítása tárgyában.

107. Algyest község képviselő testületének határozata a mezőbíró fizetése tárgyában.

108. Borosjenő község képviselőtestületének határozata az előfogatozási bér felemelése tárgyában.

109. Dulosele község képviselőtestületének határozata a legelő egy részének köstermelési czélokra bérbeadása tárgyában.

110. Bauer Sándor kerületi kéményseprő kérvénye az ágrisi és sillingyiai kerületeknek egyesítése tárgyában.

111. A vármegye tiszti főügyészének előterjesztése a Bogdanffy Gergely féle teleknek a közkórház kibővítése czéljára 18.000 forinttal való megvétele tárgyában.

112. A torontálmegyei jegyzői szaktanfolyam igazgatóságának átirata anyagi támogatás iránt.

Aradon, 1895. október hó 10-én.

Kiadta:

DÁLNOKI NAGY LAJOS,
főjegyző.

Nagyvárad mérnökök Aradon.

— Baját tudósítónktól. —

A nagyvárad mérnökök tegnap kezdték meg voltaképeni tanulmányutjukat Aradon.

Kora reggel teljes számban gyülekeztek a Zemplényi-féle kávéházban, amely előtt a magán fogatok hosszú sora várakozott rajuk.

Kevéssel kilencz óra után indultak el a vendégek, megtekintendők Arad nevezetességének egyrészét.

Legelsőben is az épülőfélben levő árvaházat nézték meg, hol Jirassék Lajos, a díszes épület tervező-építézője kalauzolta őket. A nagyvárad mérnökök a mintaszerű, s amellett csinos épületért, szívélyesen gratuláltak Jirasséknek.

Innen az új vágóhidhoz hajtottak a mérnökök. A bejáratnál Barkó Ferencz igazgató fogadta őket, s bemutatva nekik az egyes osztályokat, hol a mészáros és hentes nép nagy buzgalommal végezte az állatokon a bakói tisztet.

Kevés ideig időztek a nagyváradiak az új megyei lovassági laktanyában, a melynek praktikus berendezését, s egyéb előnyeit nem győzték eléggé dícsérni.

Annál hosszabb időt vett igénybe a vaggongyárnak, Arad egyik legvirágzóbb ipartelepének megismerése. Itt Ramor Lajos igazgató és Hajek Béla mérnök vezette a látogatókat, a nagyszámu, s a modern kor vívmányainak megfelelően berendezett műhelyeken át, hol másfélezer munkás foglalkozik.

A mérnökök nagy érdeklődéssel nézték a vasöntést, kovácsozást, az asztalos műhelyek berendezéseinek működését, a készülőkélben lévő vagonok egybeállítását.

Mint értesülünk, a vaggongyárt az igazgatóság ma már úgy szerelte fel, hogy nemcsak vagonokat, hanem gőzmozdonyokat is képes készíteni.

A millenniumi kiállításra apró mintakocsikat készített a gyár, teljesen oly felszereléssel és berendezéssel, a milyenek a nagy kocsik. Ezeket is serényen dolgoznak a munkások. A kis vagonok ép oly drágák lesznek, mint a nagyok.

Már dél volt, amidőn a vendégek megismerlést az egész telepet. Ekkor Ramor Lajos igazgató barátságos dejeneurre hívta meg a társaságot.

Három óra felé indultak meg a mérnökök újra, Virágh Lajos városi főmérnök vezetése alatt a csatornázási gépházhoz, melynek két gőzgépet, s légsűrítőt tekintették meg. Itt Virágh rövid szavakkal ismertette a Shonerendszerű csatornázást, s vízvezetési rendszerünket, az előadót a jelen voltak lelkesen megélejezték.

Mr. Adwors angol főmérnök és Molnár Géza csatornázási mérnök mutatták meg ezuttal amaz óriási reservoirekat, melyek párjukat ritkítják. A medenczét ama híres beocsini csementtel vannak bevakolva, melyről maguk az angolok is legnagyobb elismeréssel szólnak. A reservoirek illetén elkészítése egymaga 40,000 frtot emésztett fel.

A sétány végén álló ejektor megismerlése után a kirándulók pihenni tértek egyidőre, hogy újra találkozzanak a fehér asztal mellett.

A mai nap programja a következő:

Gyülekezés reggel 9 órakor a Zemplényi-kávéházban.

Innen kirándulás a 13 vértanu kivégzési helyéhez; az emlékkő megkoszorúzása.

A Neuman-féle szeszgyár megtekintése, itt villásreggeli. Ezután a középületek, sétaterek, védművek megismerlése.

Este találkozás a színházban, utána tár-

sasvacsora. A vendégek holnap reggel utaznak el.

Tegnap este az aradi mérnöki kar fényes bankettet rendezett a nagyvárad kollegák tiszteletére a „Fehér kereszt” nagytermében. A banketten mintegy hatvanan vettek részt.

A vacsorán megjelent Boros Beni orsz. képviselő, főmérnök is, akijalpezzgőnél hosszabb és mély értelmű beszéddel nyitotta meg a pohár köszöntők sorozatát és hivatkozva a mai társadalomban szükséges együttérzésre s egyetülésre amaz óhajjal zárja szavait, hogy adjon az ég az országnak számos ily lelkes hazafit, mint aminők a nagyvárad mérnökök. A tisztelet lelkés éljenzés követte.

Borozky Béla nagyvárad államvasuti főmérnök megköszönve az előtte szóló kiváló férfi szívélyes szavait, az aradi mérnöki karra üritett baráti poharat, a jelen voltak tetszése mellett.

Neuman Adolf abból indulva ki, hogy az az ország fejlődhetik melynek sok mérnöke van, élteti a jelenlevő mérnököket.

Busch Dávid, nagyvárad városi főmérnök, ki a nap folyamán tapasztalta Arad város kiváló előhaladását, sikert kíván a további fejlődéshez, melyre minden művelt város büszke lehet.

Rosvány Pál mérnök lelkes beszédben méltatva Boros Beni érdemeit, az ő egészségére üriti poharát.

Boros Beni megköszönve az ő személyével foglalkozó pohárköszöntőt, összetartásra buzdította a kollegákat.

Halász Dezső s még számosan mondtak ezután felköszöntőket.

A banket, mely minden tekintetben kifogástalan volt, a késő éjjeli órákban ért véget.

IDŐJÁRAS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 762.2 milliméter, délután 3 órakor 762.1 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 10.0, délután 3 órakor C° + 14.0. Szél iránya es ereje: reggel 7 órakor N. 5. délután 3 órakor EN. 6. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután félbont. Csapadék az utóbbi 24 órában: 4 milliméter.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 13. —

Hűvös. — Helyenként csapadék. — Széles. — Később csapadék.

HIREK.

Október 13. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Kálmán. — Protestáns naptár: Kálmán. — Görög-keleti naptár (október 1.): B. — A nap két 6 óra 17 perczkor, nyugszik 5 óra 16 perczkor.

Október 14. Hétfő. Róm. kath. naptár: Kallixt. — Protestáns naptár: Kallixt. — Görög-keleti naptár (október 2.): Cziporján. — A nap két 6 óra 18 perczkor, nyugszik 5 óra 14 perczkor.

Szabadságharozói emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van szordán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Aradmegye közgyűlése. Aradvármegye köztörvényhatósági bizottsága évnegyedes közgyűlést holnap, hétfőn reggel 9 órakor tartja, melyre a bizottság tagjainak figyelmét ismételten felhívjuk.

— Hivatal vizsgálat a megyeházán. A megyei számonkérő szék tegnap vizsgálta végig a megyei hivatalokat. A számonkérőszék tagjai voltak Fábrián László főispán vezetése mellett Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán, Várhelyi Béla, Schweger Lajos főszámvevő, Vörös Vidor tiszti főügyész, Sorbán János főispáni titkár. A bizottság a hivatalokat mind kifogástalan rendben találta.

— A mogrohant közönség. Nem mindennapi eset hőse Drosdovszky Károly, akit tulkönyelmű életéről ismer a világ. Ez az ur tegnap kiállott a Petőfi-utoza sarkára, s az arra járó kelőket a szó szoros értelmében mogrohanta, követelve kisebb-nagyobb összegeket osekélységének felszegélyezésére. Voltak, akik beugrottak neki, így Kornay Károly közjegyző is, ki csupán nagy összeg árán volt képes a vakmerő ember kezei közül szabadulni. A rendőrség Drozdovszkyt letartóztatta, s extra passzióját a hűvösön próbálja lecsillapítani.

— A vármegyék segéd- és kezelő személyzete már mult évben indított mozgalmat, hogy anyagi helyzetükön javítsanak. E ozébból kérvényt intéztek a kormányhoz, az országgyűlési pártok vezetőinél tisztelegtek és a miniszterelnök és belügyminiszternek is elpanaszolták küldöttségileg bajukat, melynek veleje, hogy ők fiasetésemelést nem azért kérnek, hogy kényelmesebben megélhessenek, hanem, hogy egyáltalában megélhessenek. Mivelhogy a mai világban nem követik ama közmondást, hogy „jégérni nehéz, de megtartani könnyű”, hanem megfordítva: hát akkorában nekik is ígértek minden szépet és jót, különösen azt, hogy bajukat még a közgazgatás végleges rendezése előtt, legalább részben, orvosolni fogják. Mivel azonban a megyei segéd- és kezelőszemélyzet, a kisebb hivatalnokok, nem állami fegyenczek, kiknek megélhetéséről gondoskodni „muszáj”, hanem csöndesen és szerényen dolgozó napszámosai az állami közigazgatás gépezetének, hát bizony róluk, a szép ígéretek daczára, ismét teljesen megfeledkeztek, mert a jövő évi állami költségvetésben nem történik róluk megemlékezés. Miért is több képviselőhöz és különösen Darányi Ignác drhoz fordultak, hogy a bizottságok tárgyalásain, esetleg a plenumban hassanak oda, hogy az ígért szép szó ne maradjon.

— A 95,000 frtos sikkasztás ügyében újabb fordulat a tegnapi nap folyamán nem állott be. Paguba vizsgálóbíró erélyesen folytatja a nyomozást és szedi össze a büntügy szálait, melyek nem várt eredménnyel jönnek a bíróság kezébe. A sikkasztók az ügyésségi börtönben pihennek s várják a vizsgálat befejezését, a mely szövevényeinél fogva hosszú időt fog igénybe venni. Egyesek azt a hirt kolportáltak, hogy a tegnapi napon újabb letartóztatások voltak kilátásba helyezve. Mint a legjobb forrásból értesülünk, ez ügyben több letartóztatás egyáltalán nem lesz. A bűnösök mind együtt vannak; legfeljebb egy sereg tanut fognak kihallgatni, némely, a bíróság előtt még homályos részlet kiderítése végett.

— A bírói létszám szaporítása. Az igazságügyminiszterium 1896. évi költségvetésében az elsőfoku bíróságok létszám-szaporítására költség nincs előirányozva. Illetékes helyről úgy értesül a „Jogtudományi Közlöny”, hogy ennek oka ott keresendő, hogy az 1896. évre engedélyezett szaporítás még csak kis mértékben lett végrehajtva és hogy csak 1896. évben valósították meg teljesen, úgy hogy a jövő évben nagyobb számu bírói állás lesz rendszeresítve, a mely rendszeresítés költségeit szintén felvették a jövő évi költségvetésbe. E rendszeresítések késését legkevésbé a megtakarítás szándéka okozta. Az igazságügyi kormány bevárta, hogy a sommas eljárás életbeléptetése mely bíróságoknál fog állandó szaporítást szükségesé tenni és mily mértékben, mert ez új állások rendszeresítése és betöltése csakis ezen tapasztalatok alapján lehetséges. Egyes helyeken jogosultak a panaszok, általánosságban azonban minden tekintetben alaptalanok, mert a jelenlegi bírói létszám arányban áll a mostani munkakörrel és megterhelésének arányában a kontinens egyik államában sincs nagyobb bírói létszám, mint a magyar e. f. bíróságnál.

— **A kis lottó korlátozása.** A hivatalos lap a következő hirdményt közli: A magyar kir. pénzügyminiszter a magyar szent korona országában, a linozi, gráci és lembergi számlottó huzásokon való játszást, folyó 1895. év december hó 31-ével beszüntette.

— **A hirdető tábláról.** Az aradi állami anyakönyvvezetői hivatal a következő jegyepárokat hirdeti ki: P á l i n k á s J á n o s Tr u t i a Paula, B i n g r i e György és öz. F e r t i g Fülöpné.

— **Hamis ezüsterintó.** Tegnap bejött Komlósán Tódorné, mikalakai lakónő Aradra, s egy boltban vásárolni óhajtott egyet más. A kereskedő azonban észrevette, hogy a ezüst forintos, melylyel fizetni akart hamis. Jelentést tett, s a rendőség Komlósán Tódornét tartóztatta, mivel sejtí, hogy nála még több hasonló hamis pénz van. Az ügyet magát pedig áttették a szolgabíróshoz, a nyomozás megindítása végett.

— **A polgári házasság és a csendőség.** Az igazságügyminiszter egyik leiratában elrendelte, hogy csendörök házasságainak kihirdetésekor mindenkor a házassági engedély előmutatása követelendő, minthogy ennek hiánya az illető házasság tényleg a súlyos szolgabírói következményeket von maga után. Minthogy azonban ily engedély hiánya az új törvény szerint nem képez akadályt, polgári tisztviselő — ha a csendőséghez tartozó véglegény ezt követeli — köteles úgy a kihirdetést, mint a házasság megkötését engedély nélkül is fogadatosítani, de az esetről az illetékes csendőrpáncsnokságnál jelentést tartozik tenni.

— **A nagy-halmágy-brádi vasutvonal.** Az arad-csanádi vasutársaság alig fejezte be a gurahoncz-nagyhalmágyi vasutvonal kiépítését, már is egy újabb vonal elomunkálatain dolgozik. A mai napot megelőző két napon tartották az újon létesítendő vonal közigazgatási bejárását. A bejárás a miniszterium részéről Ná v a y Aladár miniszteri titkár volt jelen. Ezzel a vonalnak a kiépítésével a vasutársaság ez irányban való működése valószínűleg meg fog szünni.

— **Kirándulás kerékpáron.** Az aradi kerékpár club ma délután Z á d o r l a k r a kirándulást rendez. Távozság oda és vissza 24 km; gyülekezés délután 2 órakor a Baross parknál. Vendégek sportszerű ruhában szívesen látatnak.

— **Elfogott nemzetközi betörő.** Kitűnő fogást csinált tegnap az aradi rendőség, amennyiben sikerült tartóztatni Deutsch Károlyt, az ismert nemzetközi betörőt. Deutsch tegnapelőtt érkezett Aradra, s a Vass-szállodában vett lakást, innen óhajtván „körutra indulni.” Tegnap reggel a Ferray-utczában levő K r a u s e Károly-féle kereskedés ajtaját próbálgatta felnyitni, de midőn észrevette, hogy nézik, elmenekült. — A rendőség azonban áldözöbe vette, tényleg el is foztá. Deutsch a rendőri lapoknak ismert alakja, s betöréseirért, kevés megszakítással hat esztendőttől különböző börtönökben. Másként jóruházatu, s intelligens külsejű egyén. A vizsgálatot ezideig G r e é n Nándor, rendőrhadnagy vezeti, aki aztán az ügyet végleges elintézés végett át fogja tenni a vizsgálóbíróshoz.

— **Bélyegtelen orvosi bizonyítvány.** A honvédelmi miniszter körrendeletben értesítette a törvényhatóságot, hogy a szolgálatképtelen hadkötelesek orvosi bizonyítványai bélyeg nélkül s díjmentesen állítandók ezután ki. Természetesen a bizonylatfejére mindig odairandó, hogy milyen ügyben lett kiadva.

— **Leányrablás.** Mint varjasi tudósítónk írja, tegnapelőtt a szerb népnél szokásos leányrablás esete képezte közbessé tárgyat. Az eset előzményei a következők. Egy nagyfalusi szerb legény és egy varjasi szerb lány régóta szerettek egymást. Történt azonban, hogy a leány kezét meg kérte egy varjasi gazdag paraszti fia, a ki azt meg is kapta. Volt nagy előkészület; az eljegyzés is megtörtént s a szerb népszokáshoz híven a véglegény megvette menyasszonyának az esküvő ruhát

is s egyéb ajándékokat. Kintették már az esküvő napját is, híret vette azonban ennek Nagyszőlősi a másik legény s eljött, meg kérte szintén a leányt, de miután már a lányt odaadták másnak s az esküvőtől csak napok választottak el, kosarat kapott. Megtudta azonban, hogy a leány a falu határán levő kútról hordja a vizet minden este. Fölkérte azért két társát, hogy menjenek el vele Varjasra. Ezek a segédkezésre készséggel ajánlkoztak. Másnap midőn a leány vizért ment, nem tért vissza a szülői házhoz. Lehet, sőt csaknem bizonyos azonban, hogy a leány a legény felszólításának szívesen engedett, mert az őt szerette. A leány szülei azonban, midőn leányukat hasztalan varták haza, rögtön sejtették, mi történt. Csendörököt küldöttek a leányért, kit azonban haza is hoztak. Mit szól azonban ehhez a véglegény?

— **Megszűnt szája és körömfájás.** A főkapitányi hivatal közzéteszi, hogy S e g á b a n és P e r n y á v á b a n a szája és körömfájás megszűnővén, az e területre vonatkozó zárlatot feloldotta.

— **A bókölő gentleman meghalt.** Mint Londonból írják, D r u m o n d tengernagy meghalt. Ennek a gentlemannak az a hivatala volt, hogy a lordok házából néha-néhaegy-egy okmány vagy üzenetet kellett átvinnie a képviselőházba. Ilyenkor orra előtt becsapták az ajtót, mikor ő aztán hosszú fekete botjával megkopogtatta s rendkívül ünnepélyes módon kérvén bebocsájtást, tolytonos hajlongások mellett adta át az üzenetet a háttal az ajtónak szakadatlan hajlongások mellett vonult ki. Ezért a hivatalért 2000 font sterling fizetés járt. Ez alkalommal a radikális Daily Chronicle és a Star azt követelik, hogy a „fekete vessző lovagjának” állását szüntessék meg. Nem járja e lapok szerint, hogy valaki évi 50.000 frankot huzzon, pompás lakást kapjon és még 12.500 frankkülön fizetést csak azért, hogy néhányszor végig sétáljon a lordok háza és a képviselőház üléstermeinek folyosói között. Ez oly abszurditás, amely nem állja meg a kritikát. A kormány mutassa meg, hogy csakugyan van hajlama a közigazgatási reformokra. Igaz, hogy a koronának is van beleszólása, de mindenesetre szállítsák le az illetményeket.

— **A pénzhamisító rendőrkapitány.** B ü c h e r László verzeói rendőrkapitány nem a legjobb hírnevnek örvendett. Viselt dolgai nem egyszer kerültek szóba a tanács és törvényhatóság ülésén, sőt fegyelmi választmány-nál is adtak dolgot. Az üres feddésnek és dorgálásnak azonban nem igen volt fogamatja, a mennyiben újabb az a hír terjedt el, hogy Bücher összeköttetésben áll egy egész Dél-magyarországon ismert csaló és bankohamisító banda fejével, a hi es J o s z i n A n d e r j e v i c s e s e l. A megjelent előnyomozásnál oly súlyos gyanúkok merültek fel, hogy a fehértemplomi királyi törvényszék elrendelte az alkapitány ellen a bűnvádi eljárást, melynek alapján hivatalától azonnali feltűggesztették. Az ügy élénk megbeszélés tárgyát képezi a lakosság körében. Anderjevics és neje is le vannak tartóztatva.

— **Nem szabad az ujonczokat verni.** A hadügyminiszterium azon alkalommal, hogy az ujonczok kiképzésére vonatkozó ntásítást adott ki, szorosán kiadta rendeletben, hogy az ujonczokat kiképző altiszteknek és tiszteknek semmi körülmények között teltleg bántalmazni nem szabad. Mint a rendelő mondja, ha az ujoncznak nehéz a felfogása s a gyakorlatot rosszul csinálja, addig kell ezt neki mutatni és magyarázni, míg jól el nem sajátítja.

— **Borzasztó halál.** A gömörmezei Ratkóról jelentik, hogy szörnyű halált halt a múlt napokban R a t k ó város voltbírájának özvegye, G a l l ó Jánosné. A tisztos urasszony a szomszédos Balogra akart át kocsikázni. Újvá-sár határában a lovak egy erőszakos elragadtak. Az özvegy Gallóné ki akart ugrani a kocsiból, de oly szerencsétlenül esett le, hogy ruhája sárkányába akadt. A megvadult lovakat csak a szomszédos Borossnáh falu határában sikerült megfékezni. A szerencsétlen asszonyt 200 lépés távolságra vontozta a kocsi s a borzasztó ut alatt feje teljesen szétzúzódott. Csodálatos, hogy a végtetes kocsizás közben a kocsisnak semmi baja sem történt.

— **Sport-tréfa.** A hawthornhilli futtatásokon egy akadályversenyen, mint a Temps jelenti, a következő lovak érkeztek be elsőnek:

Ma-Reine 1,

Bien-a-vous 2.
Gladstone 3.
Vagyis: „Királynőm, Egészen az öné vagyok. Gladstone.”

— **Levélbélyegeket** küldtek a szeg. tanulók számára: Benkő Kálmán 14679 darabot és szivarvéget, Mészár János 519, Hencz Józsa 4200, Lővey Mariska 832, Wolf Irén (Draucs) 1000, Barna Lajos (Pankota) 2200, Kereszturi M. István 826, N. N. 2869, Friedrich Lajos 151, összesen 16268. Csik János, egyesül. gazda.

— **Nyilvános számadás.** A Nagy-Halmágyon folyó évi október hó 5-én a nagyhalmágyi községi iskola szegénysorsu tanulóinak segélyezése javára rendezett jótékony célú bál összes bevétele kitesz 78 frt 80 krt, mely összegből az 57 frt 86 kr kiadást levonva marad tiszta jövedelem 15 frt 44 kr., mely összeget a rendezőség a községi iskola gondnokságának a mai napon át is szolgáltattott. A jótékony cél érdekében felülfizettek: Kovordányi János 3 frt, Lendvai Sándor 2 frt, Molnár Imre kir. közjegyző 2 frt, Muraraszku Kornél 1 frt, Stéger Vendel 1 frt, Scheer Ede 1 frt, Zsák Károly 1 frt, Remenyik László 1 frt, dr. Román István 1 frt, Argyalán Miklós 60 krt, Kovács Emil, Lehrfeld Miksa és öz. Csizler N. né 50—50 krt és Diamant Ede 20 krt, mely feltűzetésekkert köszönetét nyilvánítja a rendezőség nevében N a g y Vilmos, r. b. elnök, S t é g e r Vendel, r. b. pénztárnok.

— **Erdekes esemény fog a fővárosban** néhány nap mulva végbemenni. Ugyanis október 16-ától 19-éig tartják meg a „Magyar osztályorsajjáték” első huzását. A huzás a kormány fölügyelete és egy királyi közjegyző jelenléte mellett a fővárosi Vigadó termében nyilvánosan fog megtörténni. Ertesülésünk szerint a huzás menete a következő lesz: Két szerencsekereket állítanak föl. Az egyik az ugynevezett szám-kerek, a másik pedig a nyeremény-kerek. A számok mind össze vannak sodorva és egyenkint külön hüvelyekbe rakva. E számok pontos fölüvizsgálása után a 100,000 egymást követő számot beteszik a számkerékbe, mert 100,000 sorsjegy van kibocsátva. A nyereménykerékbe pedig 100,000 ozédulát tesznek, melyeknek mindenikére egy-egy nyeremény van fölírva. Ezután mind-egyik szerencse-kerekhez két-két árvafiút állítanak és a kereket alaposan megtorgatják, hogy a belerakott számok jól összekeveredjenek. Erre az egyik árva fiu a számkerékből kihuz egy számot és átadja a mellette álló árva fiunak. Ez viszont kinyitja a hüvelyt és a benne levő számot kivéve hangos kikiáltás végett átnyújtja egy hivatalos személynek. Az így kikiáltott szám a nyerő sorsjegy száma. De hogy mennyi nyeremény esik erre a számra azt csak közvetlenül utána tudjuk meg. Most ugyanis a nyeremény-kerekkel álló árva fiu huz egy számot, és átadja ezt a mellette álló másik árva fiunak, ki a hüvelyt kinyitja és átnyújtja egy másik tisztviselőnek, az az zédulán álló összeget kikiáltja. Ez az a nyeremény, mely az előbb kihuzott sorsjegyszámra esik. Az ily módon összetartozó két számot egymáshoz fűzik és azonnal jegyzőkönyvbe veszik. Így folytatják az eljárást mindaddig, a míg a nyeremény-kerekben lévő 10,000 számot mind kihuzták. Ekkor ugyanis be van fejezve az első sorshuzás. A számkerékben visszamaradó 90,000 számot pedig hivatalosan lezárják és lepecsételik, mert ebből fogják az évi december 6-ától 14-éig az „Osztályorsajjáték” második huzását megtartani, mely alkalommal 21,492 nyereményt huznak ki, összesen 4,332,000 korona értékben. Ez az „Osztályorsajjáték” huzásainak menete. A huzások iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik a mint az első magyar „Osztályorsajjáték” sorsjegyei is nagy népszerűségnek örvendnek. Az irántuk nyilvánuló nagy érdeklődés következtében — s miután csak 100,000 darab sorsjegyet bocsátanak ki — előrelátható, hogy még az első huzás előtt az összes sorsjegyek elkellenek.

EGYLETEK. TÁRSULTOK.

Az aradi kereskedők köre.

Arad, október 12.

Lapunk pénteki számának ezen rovatában jelettük már, hogy szombat este nyílnak meg az Aradi kereskedők köre új helyiségének termei a tagok részére.

A megnyitó ünnepély szombat este tény-

leg le is folyt a tagok és a kör iránt érdeklődők páratlanul tömeges részvéte mellett.

A kör új helyisége tényleg minden tekintetben megfelel annak a régén óhajtott kívánalomnak, melyet a kör nivója meg is kíván.

A négy ablakos, még táncsteremnek is beillő olvasó és játszó terem birja mindazon kellékeket, melyekkel a legkényelemszeretőbb kívánsága is kielégíttetik.

A titkárság, különösen a missziót teljesítő helyeszközlő osztály részére külön szoba áll rendelkezésére a legnagyobb komforttal berendezve. Van ezenkívül könyvtárterem, fogaszoba és külön lakás a kör szolgáinak, ki egyuttal kávéházi italokat is szolgál ki.

A megnyitáson a főnökök tömegesen vettek részt, valamiképen az intelligenciának minden rétege volt képviselve.

A megnyitását az új helyiségnek a kör elnöke, Tedeschi Viktor jelentette ki lelkes szavak kíséretében. Szavait, melynek keretében a kör rövid történetét szötte, a tagok erősen megélték.

Utána Rosenberg Károly, a kör ügyésze emelt szót és komolyságával kimagasló beszédével Tedeschi Viktort éltette.

Kristyóry János az aradi kereskedelmi és iparkamarai elnök állott fel ekkor és annak adott kifejezést, hogy a legnagyobb örömmel vesz részt a megnyitón és élte a kör tagjait.

Az elhangzott beszédek után a szórakozás mindenféle neme vette kezdetét, humort, derüt szórva mindenütt.

A társaság, melynek keretéből még az uniformis sem hiányzott, a késő éjjeli órákig maradt együtt a lehető legkedélyesebb hangulatban.

Az első est fényes sikerét biztos és jó előjelnek vehetik a kör tagjai, mely kör pártolása valóban a legkomolyabban ajánlható az aradi összes kereskedőknek.

(*) Az aradi korcsolyázó egyesület tegnap tartotta választmányi ülését, melyen első sorban a közgyűlés napját határozták meg továbbá pedig a korcsolya csarnok mindkét részén való kibővítését határozták el.

(*) A korcsolyázó egyesület közgyűlése. Az aradi korcsolyázó-egyesület 1895. évi október hó 20-án d. e. 11 órakor a kaszinó-egyesület (Vass szálloda) gyűléstermében tartja rendes évi közgyűlést, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

(*) Az aradi Ipartestület legközelebbi ülésén tárgyalandó ügyek tárgysorozata a következő: 1. Mult újság jogszövevényének felülvizsgálása és hitelesítése. 2. Mult havi számadások és pénztárforgalmi kimutatások előterjesztése. 3. A kassai kereskedelmi és iparkamara átirata az iparos tanácsok tandíjának a községek által leendő fedezése érdekében. 4. Az I. fokú iparhatóságoktól az iparosok között beállott változásokról átvett végzése előterjesztése. 5. Az aradi mézesbábosok beadványa a kirakodó vásári rend megváltoztatásának érdekében. 6. Pénzbeszedő szolgálat lábbeli átalány iránti kérelme. 7. A polgári takarékpénztár értesítése a kamatjában felemeléséről. 8. Bizottsági jelentés az özvegyi nap végleges beszüntetéséről. 9. Indítványok. 10. Szabadítások.

(*) Az izraelita jótékony nőegyesület vasárnap délután 4 órakor tartja meg a rendes évi közgyűlést az izr. hitközség nagytermében.

Több asztalossegéd

9-12 frt heti fizetés mellett azonnal felvétetik

Schwartz Ignác,

asztalosmesternél

1065

Arad, Rákóczy-utca 24.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap (október 13.) Délután 1 helyárakkal: A koldusdiák, operette. Este: A szókimondó szeszonság, színmű.

Hétfő (október 14.) Varázshegedű, operette; és Huszárszerelmem, vígjáték.

Kedd (október 15.) Ernani, opera.

Szerda (október 16.) Beostelenek, olasz dráma, itt először.

Csütörtök (október 17.) Egy millió, vígjáték.

Péntek (október 18.) Toto és Tata, operette, itt először.

Szombat (október 19.) Toto és Tata, operette, itt másodszor.

Vasárnap (október 20.) Délután fél helyárakkal: A madarász, operette. Este: Dózsa György, népszínmű.

* Színházi hírek. Érdekes dráma előadására készül a színház. Rovettanak az olasz kormány által kitüntetett »Beostelenek« című színművére. Toto és Tata lesz az első operette újdonság a színházban. A kettős czimszerpet Pálffy Nina fogja játszani.

* Az Olcsó könyvtár sorozatában megjelentek a Franklin Társulat kiadásában a következő füzetek: 346. Balsac Honoré elbeszéléseiből 5 elbeszélés. Fordította és előszóval ellátta Béni Géza és Béni Gyula. 347. La Rochefoucauld gondolatai. Fordította Béni Gyula. 348. A Demokratia Franciaországban. Guizot tanulmánya. Fordította Kohlbauer Ferencz. 349. Sziget veszedelme. Gr. Zrinyi Miklós első, 1651. évi kiadása után. 350. Mozart prágai utazása. Irta Mörke Ede. 351. Carlyle: Scott Walter. Essay. Fordította Baráth Ferencz. 352. Freeann Eduard: A történelem tanulmányozásának módszerei. A tudós tanár egyetemi előadásainak gyűjteménye. Fordította Hegedűs Pál tanár. 353. Lescaut Manon és Des Grieux lovag története. Irta Prévost abbé. Sainte-Neuve bevezetésével. Fordította Visi Imre. 354. Kazinczy Ferencz versei. Kiadta Kazinczy Gábor.

* A »Nagyvárad« jubileuma. A vidéki sajtó egyik első rendű organuma a »Nagyvárad« e hó 27-én ünnepeli fennállásának negyedszázados évfordulóját. Az ünnepély igen inpozánsnak ígérkezik, a mennyiben a hírlapírók, főleg a vidéki hírlapírók számosan látogatnak el az ünnepélyre, melyen a megnyitó beszédet Rákosi Jenő az »Otthon« elnöke fogja tartani.

TÁVIRATOK.

A király a milleniumon.

Budapest, október 12. (Saj. tud. táv.) Bánffy Dezső br. miniszterelnök átiratot intézett Széll Kálmán millenárius bizottsági elnökhöz, s ebben az átiratban közli a kormány millenárius programját. Az átirat tartalmát kivonatolva már ismerlettük.

Szarvas Gábor.

Budapest, október 12. (Saj. tud. táv.) A magyar tudományos világnak nagy halottja van: Szarvas Gábor ma reggel meghalt. A hatvanhárom éves férfi régóta betegeskedik, s így halála nem jött váratlanul. Mindamellett nagy gyászt hozott, mert elvesztése csaknem pótolhatlan. Betegsége hátgerincz sorvadás volt, amelyből nem volt gyógyulás és élettragédiája ennek folytán a legmélyebb részvétet keltette föl a megboldogult iránt még életében.

Képviselőválasztás.

Budapest, okt. 12. (Saját tud. táv.) Bajáról érkezett távirat szerint dr. Pilsz Sándor államtitkárt, a mai képviselőválasztáson egyhangulag és nagy lelkesedéssel képviselővé választották.

Részvénytöke felemelés.

Budapest, október 12. (Saj. tud. táv.) A magyar leszámítoló és pénzváltóbank igazgatósága legutóbbi ülésén elhatározta,

hogy a legközelebb egybehívandó közgyűlésnek a részvénytökének 25 millióról 30 millió koronára való emelését javaslatba hozandja, mivel az intézet üzleteinek, úgy a bank, mint az áruosztályban tapasztalt állandó gyarapodása, továbbá fiókok létesítése a fővárosban és vidéken nagyobb tökéket igényel.

Gödöllői udvari élet.

Gödöllő, okt. 12. (Saj. tud. távirata.) Tegnap az isaszegi erdőben volt vadászat, amelyben Ö Felsőgen kívül résztvettek: Lipót Ferdinánd toskánai, Lichtenstein hercegek, Paar főhadsegéd, Alberti gr., Lilien br. stb. Négy szarvasbikát s egy őzbakot lőttek. Az ebédet az erdőbe szolgálták föl.

A királyné tegnap a Fácánkertben sétált Gizella főhercegnővel.

Tömeges elítéltetések.

Szaloniki, október 12. (Saj. tud. táv.) A felkelésben résztvett vádlottak közül 15 halálra, 15 életfogytig börtönre, a többi pedig hosszabb fogházra ítéltetett.

Morgenstern Gyula

Arad, Kölcsey-utca 9. sz. a.

fogászati műtermében

ugy egyes műfogakat, mint egész fogsorokat

jutányosáron

jótállás mellett készít. 1086

KÖZGAZDASÁG.

Czeplédi falskola.

Hazai gyümölcsfajtafejlesztésünk fejlesztésén több ügybuzgó férfi működött, főleg a gyümölcsészet érdekében kísérletekkel igyekezve a különböző gyümölcsfajok és változatoknál éghajlat, fekvés és talaj iránt való igényességüket behatóan tanulmányozni, kikutatni és megállapítani azokat, melyek a nagyba való termelésre legajánlatosabbak, hogy ekként a termelő a fajok megválasztásában ne habozzon, szándékolt ültetése alkalmával megtalálja azokat, melyek viszonyai között nem csak a legbiztosabban teremnek, de melyeknek gyümölcse a termelést meg is érdemli s ha belőle bő terméshez jut, mint nemes és keresett fajt értékesíteni tudhassa.

Hazai gyümölcsészetünk zászlóvivőinek mindenestre sok idejük s sok fáradságukba került ezen, a haza felviráztatása s a nép boldogítására törekvő igyekezetük, köztük egy pár, de főleg Bereczki Máté, hazai gyümölcsészetünk e neosztora, anyyira szívén viselő és viselő s nemes ügyet, hogy ön magát nem kimélve, szembeszállva a nélkülözéssel, ennek fejlesztésére áldozta, áldozza mondhatni utolsó fillérét is.

Bereczki megismervén e téren a jók javát, 4 vasok kötetből álló »Gyümölcsészeti választék« című könyvet bocsátott ki a gyümölcsöskevelő közönség használatára, körülményesen leírva a külföldi szaktekintélyek előtt is mérvadóan ismert eme művében azokat a gyümölcsfajokat, melyek viszonyaink között a termelésre inkább ajánlatosak.

Mígdon e mű, mintegy pár évtizeddel előbb napvilágot látott, azt hittük, hogy hazai gyümölcsfajtafejlesztésünk varázsütés szerűleg fog fellendülni, hogy a benne foglalt ritka megfigyelő tehetség évtizedek fáradságos szorgalmával összegyűjtött s lerakott tapasztalatait az ország minden részén mihamar érvényesülésre találunk s számtalanok lesznek, kik felhasználva a kézhöz adott adatokat, követői lesznek a nagy szakférfinak s gyümölcsös-terme ésünk fellendül.

Sajnálatos azonban, hogy ez viszonylag csak kis mértékben történt, az ország nagy részén még ma is olyan silány gyümölcsfajtafejtásokat találunk

elterjedve, melyre — ha van is belőle valami — bevételt nem igen akad, ugyazólvan csak rakásra romlik, jobb esetben szeszt főznek belőle, így utána kevés a haszon, pedig ahol megterem a silány gyümölcs, ott éppen úgy tiszszor, husszor annyi haszonnal megterem a nemesebb, drágább is, mint azt hazánk egy-két vidéke, főleg Kecskemét, szépen megmutatja, hol a nyert gyümölcsöt külföldön is drágán értékesíteni tudják, utána oly szép összegű pénzt képesek behozni az idegenből, minőt viszonylag a mezőgazdaságnak egyik ágából sem.

Hol nincs nemes gyümölcs, ott nincs nemes érzés, a kertészkedéssel foglalkozók gondolatait nem háborgatják holmi szociális tanok, nem háborgatja őket a kapzsi vágy, a jobb létben levők kényelemben látása. Hol a gyümölcsstermelés elterjedve van, ott ki-ki nyugodtan végzi a maga dolgát, a polgárok közt legtöbbszörre nyugalom, iunen megelégedés és boldogság honol.

A gyümölcsstermelésnek az erkölcsökre ható eme nemesítő tulajdonsága, a mezőgazdaságban évek óta tartó árhanjatás és pangás, szőlőink lényegesebb részének a fillokszera által történt kipuasztulása főleg kis gazdáinkat nagyon is arra utalnák, hogy figyelmüket a gyümölcs okszerű termelésére is ráfordítsák, de hát főleg kisebb községeinkben hogyan jusson ehhez a kiszgazda, hiszen ha hall is erről valamit, ha fel is tudja fogni ennek reá nézve anyagilag előnyös voltát, mert nincs ki előtte jó példával járna, ki oktatná vagy vezérelné, szándokát nem testesíti meg. Több tekintetben ezen állapoton segítendő, rendeli a törvény a községi faiskolák felállítását, de hát mikor fog ez tényleg valósulni? sok helyen ha kiszakították is helyét a szolgabíró erősebb közbelépésére, legtöbbször az előjáróság saját zsebére kiadja haszonbérbe, vagy a bíró burgondi répat termel benne, hogy kívánhatnánk ilyen esetben az e téren való haladást? ha az előjáróságok, kiknek nem csak hogy ilenék, de kiknek kötelességük is volna jó példával menni elől, magok vetnek ennek útjában gátat.

Vannak, kik belátják, hogy jó lenne biz a nemes gyümölcs, ültetnének is fát eleget, ha az mindjárt a második évben teremne, de mert néha 8—10 évig is várni kell reá, míg először terem, azt teszik fel, vagy élnek ök addig, vagy sem, miért kioldnának másnak?

Ki a miatt fél valamihez fogni, mert nem tudja, éle addig, míg munkájának eredménye lehet, az ne fogjon semmihez, mert meglehet, hogy a holnapit napot sem éri. Tegyük félre minden félelmet és kicsinyeskedést.

„A ki mer, az nyer, a ki nem mer, az nem nyer.“ A ki nem tesz semmit, az nem tudja mi az élet, — nem tudja mi a nyugalom, mily édes munka után a pihenés.

Közös erővel egyesülve, csoportosuljunk a gyümölcsöszereti szakférjak zászlói alá, kövessük azok nyomdokait. Irtsuk ki szívünkől az önzés és irigység sikráit, tanulmányainkat és tapasztalatainkat osszuk meg másokkal is, örvendjünk az előhaladáson.

„Ha éini akarunk, szorgalom, kitartás kell mindenhez, erős akarat, megingathatlan törekvés! nyakára hághatunk mindenféle bajnak, javíthatjuk helyzetünket, előbb vihetjük a közjót, e ősegíthetjük nemzetgazdaságunk, ezzel hazánk feilverését.“

Bár, mint em ítettem, hazánk nagyrészen sokkal lanyhább gyümölcsstermelésünk iránt az érdeklődés, mint a hogy a nemzetgazdaságunkra eme lényeges befolyással bíró termelési ág iránt lenni kellene, még is tagadhatatlan, hogy egyes vidéken pár év óta nőtt tovább és több ügybuzgó bajnok akad, ki nek nyomdokán a nép rétegében is kezd az érdeklődés felkelni, kezd a gyümölcsfaültetés iránti szándék, a gyümölcsfák utáni kereslet, valamivel élénkebben nyilvánulni, kár azonban, hogy ezen elvégre megia szerencsésen megmozdult előnyös áramlatnak egyes nem is remélt okok ismét bizonyos mérvben gátolóiuul látszanak lenni, többek között, nem mindenütt képes t, i. az érdeklődő szándokát megvalósítani azért, mert nem képes mindenkor ültetésre megfelelő fához juthatni, piacon, ha ugyan az van, csak vad, vagy legalább bizonytalan fajú selejtes fát kaphat, a községi faiskolához haszontalan fordul, legtöbbször a községben csak a helye van meg, a kormány által a gazdasági tanintézetek, földművesiskolák, vinczellérköpezdek stb. kapcsolatában fentartott országos faiskolákra sem sokat számíthat, hiszen saját magammal történt, hogy midőn pár száz gyümölcsfát óhajtottam volna ültetni, felkerestem e czéjből személyesen meg idejekorán egyik gazdasági tanintézet igazgatóságát, az általános nagy termelésre ajánit gyümölcsfajokat

egyáltalán nem kaptam, a mit pedig a különben is ugyan selejtes készletből kitudtam válogatni holmi másod-harmadrendű fajokból, félre vermetve pár napig, míg a talajforgatással és gödrözéssel készen leszek, a mint — alig több mint 7—8 nap mulva — elvittem volna, végtelen bosszantásomra megtagadták kiadását azért, mert mint mondták, felsőbb helyről a fát — tán valamelyik befolyásosabb egyén számára — lefogalták, így ha lefelpénzeltem is, nem adhatják ki, midőn azután utbaigazítást kértem, hogy hol szerezhethének már most be fát, melyivel a már előkészített talajon költségesen kiásatott rendes fapoznákkal ellátott gödröket beültethessem, hát nem kaphattam utbaigazítást, úgy kelle faiskoláról mondhatni falkolára mennem, míg utoljára is a lapok hirtetése után kelle indulnom, úgy lehetett elvégre gödreimnek egy részét beültethetni s másik része most is üresen áll. Nem egy-két esetet tudok, hogy épp ott voltak kénytelenek egyesek szándékkolt gyümölcsfa ültetésükre lemondani, hol nem csak gazdasági tanintézet, nemcsak földművesiskola és tanítóképezde, de hol egész nagy számú községi és felekezeti iskola van, hol tehát a kormánynak nemcsak a községi faiskolák felállítását kellett volna már régen szorgalmazni, de a hol az illető miniszteriumnak magának kellene olyan területű faiskolát fentartani, mely nemcsak a sok tekintetben muló hatású elmélet oktatásra szolgálna demonstráció teretül, de a honnan a nagyközönségnek e tekintetben való megkereséseit is legalább úgy a hogy fedezni lehetne, hova tehát bizalommal fordulni lehetne, honnan nem kellene visszatrasítani a megrendeléseket, nem kellene a már lefelpénzelt fát visszatarítani, mert azokra nézve a magas miniszteriumnak más intencziói támadtak, bizony az ilyen állapot nem igen szolgál gyümölcsöszeretünk nagy előnyére, utána nem igen várható annak olyan mérvű fellendülése, mint a minő a legújabb nyilvánult érdeklődés után várható lenne.

Sokszoros örömöm volt azért, midőn úgy a szak, mint a napilapokban gyakran megmegjelent figyelmet kéltő kihirdetés után félig-meddig már ismert, itt az ország különböző vidékein igen előnyösen dicsőíteni hallott U n g h v á r y László féle faiskolát a napokban megtekinthettem s meggyőződhettem személyesen arról, hogy a hirdetésében semmi nagyzás, a róla közölték és hallottakban nemcsak semmi túlzás nincs, de igenis valójában a benne levő példás rend, a kezelésében visszatükröződő szakszerűség és a csemetekészletnek óriási mennyisége folytán az egész mint tisztán gyümölcsfaiskola talán páratlanul áll.

Ungváry László mint városi kertész kezdte meg működését Czeeglóden, később önállóan 2, aztán 4, 5, 7, 9, 14, 24, 34, 50, 65, tavaly 95 és most tizenkét év után 222 holdas telepének felén, tehát a régi 9 holdas területtel együtt 121 holdra terjesztette ki faiskoláját, melyben benn foglaltanak a Bereczki által nagybani termelésre ajánitott összes fajok tisztán kezelése. E telepen 7—800.000 nemes, 1.200.000 alvó szemzés és mintegy 15 millió vadonoz van. Százötven lélektől 600-ig folyton foglalkozik benne. Tavasszal és őszszel két-három tisztviselő csupán az 6 küldeményeivel van elfoglalva. Vasutrá naponként 15—20 szekér szállítja a fát.

Ungváry László az egész faiskola területét nemcsak planiroztatta, de annak csak kissé eltérő természetű talaját is egymással vegyítette a feketés földet futóhomokkal kevertette, hogy ekként telepe egyforma állagu és olyan legyen, melyen fái lehet gazdag gyökérrzettel fejlődhessenek és ezt el is érte, mert szebb gyökérrzetű fát másutt alig láthatni.

Milliókra menő vadonozait az állami telepekre is nagy mennyiségben vásárolják, Ungváry László minden kényesebb munkát betanított leány-napzasamosokkal végeztet, ez nyujt módot arra, hogy oly olcsó áron adhatja készletét, mint tán egyetlen faiskola sem. Ujabbán a szállítások könnyitése végett saját rendszerű keskeny vágányu vasuttal halórtatja be telepét. A telepen van külön csomagoló helyiség, asztalosműhely és egy nagy raktár, mely a gyümölcsfafekezéshez szükséges szereket és eszközöket tartalmazza. Külső irodáját telefonvezeték köti össze a városban levő központi irodával, melynek falán arany betűkkel ragyog, hogy: „Erős akarattal mi sem áll útjában.“

E jelige erős hitvallással vált Ungváryban, mert nincs szó, melyivel az ő tetterejét, erős akaratát kellőleg ecsetelni lehetne, még inkább nincs arra, hogy a jövőbe vetett számítását, hitét és reményét csak részben is megitélni lehetne.

Ungváry kicsiben, mondhatni pénz nélkül

kezdette vállalatát, ma is szegény, noha másfél-százézer frtot fektetett telepebe. A mit éjjel-nappal munkájával kereshetett és költsön kaphatott, az mind a telepebe ment, sőt abba fog hihetőleg menni ezután is, mert tetterős szelleme nem hagy nyugtot és pihenést addig, míg ideáit, miket nála nagyírd tanítója, dr. Entz és az általa mindenkor oly nagy tisztelettel emiegetett Bereczky Máté s többek eszményei keltettek — meg nem válósíthatja.

Adja a sors, hogy azok úgy saját mint közvetve gyümölcsöszeretünk és a közjót előnyére is, mielőbb válósuljanak.

A nagy közönség pedig legyen az ilyen közügyet szolgáló vállalatnak nemes támogatója, pártolásával legyen előmozdítója annak, hogy hazai gyümölcsöszeretünk ezután is hovatovább magasabbra fejlődjék.

MARJAL

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —
Budapest, október 12.

G a b o n a ű z l e t: Buzát ma mérés-kelten kínáltak, a vételkedv szintén jó volt s az irányzat szilárd lett. Elkelt 20000 métermázsa néhány krral magasabb árakon.

	mmásna	kg	fr
Tiszavidéki	200	82	6.75
"	100	82	6.60
"	400	81	6.72½
"	300	81	6.57½
"	400	81	6.87½
"	300	80	6.67½
"	100	79	6.55
"	300	79	6.50
"	200	79	6.55
"	100	78	6.50
Fehérmegyei	400	77	6.50
"	1300	81	6.52½
"	850	75	6.35
Kaloccai	2800	77	6.50
Bácskai	800	78	6.82½
"	2000	77	6.47½
Bajai	2500	77	6.42½
Zab	200		5.52½
"	100		5.87½

H a t á r i d ő ű z l e t: Amerikából ma igen szilárd árfolyamokat jelentettek s nálunk is valamivel szilárdabban indult az üzlet buzában és tengeriben s közepes üzletmenet mellett úgy is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Oszi buza	6.38—6.40
Buza május—júniusra	6.76—6.78
Tavaszi rozs	6.09—6.11
Oszi rozs	5.74—5.76
Tengeri május—júniusra	4.49—4.50
Tengeri július—augusztusra	5.45—5.50
Tavaszi zab	5.90—5.92
Oszi zab	5.84—5.86
Repose	10.90

K ü l f ö l d: New-York: buzára 1¼—1⅝, tengerire ¼—⅝ magasabb. Chicago: buzára 1—1 tengerire ⅝—⅞ magasabb. Páris, London és Liverpool csendes.

E r t é k t ő z s d e: Valamivel szilárdabban indult az üzlet s tekintettel az igenyenge üzletmenetre nemzetközi és helyi papírok változatlanul zárultak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	401.10
Magyar hitelrészvény	485.75
Osztrák államvasút	895.75
Rina-Murányi	386.50
Lombard	113.25

= Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi október hó 11-én. Hízott sertés árak: 1. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) —. —. —. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) —. —. —. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) —. —. 55. krig. Fialat közép (pkint 251—320 krig súlyban) 54.—55. krig. Fialat könnyű (pkint 250 krig. terjedő súlyban) 54.—55. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) —. —. —. krig. — Közép (pkint 220—280 krig. súlyban) —. —. krig. — Könnyű (pkint 220 krig. terjedő súlyban) —. —. —. krig. Szerbiái: Nehéz (páronként 260 kg-ron felüli súlyban) 53.—54. krig. Közép (páronként 220—260 kilogramm súlyban) 53.—54. — krig. — Könnyű (páronként 220 krig. terjedő súlyban) 55.—55.5 krig. Sertés létszám 1895. okt. hó 9-én volt készlet 19794 darab. 1895. október hó 10-én felhajtattott: 2689 db. 1895. október hó 11-én maradt készletben 17105 db. — A hízottsertés üzletirányzata: Változatlan.

S z e s z ű z i e t.

— Október 12. —

Ezen oszlokok ára és üzletviszonyai a múlt héten változatlanok maradtak. Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 51 forint 50 krajczár, kicsinyben 59 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. — Budapest, október 12. d. u. 5 óra.

Table with 2 columns: Item name and price range. Includes items like Buza bányási új, Arpa takarmány, Zab márczius-április, etc.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. október 12.

Table of exchange rates for various currencies and commodities like Magyar aranyjáradék, Osztrák papíráradék, etc.

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. — Bécs, 1895. október 12.

Table of exchange rates for various banks and currencies like Magyar koronajáradék, Osztrák hitelrészvény, etc.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. Gy. (Arad) Hosszas várakozás után értesíthetjük, hogy a fordításokat átolvastuk, közlésre érdemest azonban nem találunk a csomóban egyet sem. Ilyen silányságokat kár volna németből állítani.

M. S. (Arad) 18 éves korától 42-ig népfelkelőköteles. Ha életkora a mondott évek közé esik, jelentkeznie kell.

G. G. (Arad) Üdvözlését átadtuk a tárcza irójának, kinek ígéretét bírujuk, hogy hasonló közleménnyel többször felkeres bannünket.

LÉGTÜNETHI ÉSZLELETEK.

Table of wind speed and temperature observations. Columns: Date, Wind speed (max/min), Temperature (max/min).

Table of wind direction and force observations. Columns: Date, Direction, Force, Remarks.

VIZJELZÉS.

1895. évi október hó 12-én reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérésén.

Table of water level measurements and weather observations. Columns: Location, Water level, Wind, etc.

A++ jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi. Arad, 1895. október 12.

A. m. kir. főnyomozó-és hivatal.

Aradvárosi színház. Évadbérlet 16. szám. Havibérlet 16. szám.

Vasárnap, 1895. október 13-án

D. u. 3 1/2 órakor, félárakkal:

A koldusdiák.

Nagy operette 8 felvonásban. Írták: Zell és Gené. Fordították: Evva Lajos és Fáy Béla. Zenéjét szerző: Millocker Károly.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este bérletfolyamban:

A szókimondó asszonyság.

(Madame Sans-Gène.)

Színmű 1 előjáték és 3 felvonásban. Írta: Sardou Viktor. Fordította: Fáy J. Béla és Makó Lajos.

HELYÁRAK:

Table of ticket prices for different seating areas and balconies.

Kezdeté 7 órakor.

KIS LOTTO.

Budapesti:

45, 53, 3, 59, 70.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Divat-áruház!

Probst Károly és Társai

Aradon, Atzél Péter-utca 3. sz.

— ALAPÍTOTT 1793-ban. —

A nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánljuk

női téli felöltőinket, jaquette-inket,

nagyváiasztekban, különösen valódi astrachan, persianer, caracul és sealsking gallérjainkat.

Felöltők

kitünő szabással bármely faconban, bécsi osztályunkban készítettnek.

Bel- és külföldi újdonságok divatkelmék, selymek, bársonyokban szép és dus választek.

Vásznaink és asztalterítkeink elősmert legjobb minőségűek.

Szőnyegek, utazótakarók, télikendők jutányos árban kaphatók.

Nagy női szabóságunkban legújabb divat szerint

utczai s alkalmi öltözékek elegáns és izléses kivitelben készítettnek.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtunk

Probst Károly és Társai Aradon.

Özv. Fischer Antónia saját szabásu fűző és ruhakészítési terme.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy az Andrássy-tér 20. szám alatt (Arens-épület) fennálló

fűző és női ruhakészítési tervemet

a mai igényekhez megfelelően az őszi idényre nagyobb munkaerővel kibővítettem.

Fűzők készítését a legújabb szabás után, mérték szerint, saját műhelyemben készítettetek el, ugyszinte tisztítást és javítást pontosan és a legjutányosabb áron eszközök.

A midőn kérem meg szives rendelésekkel megtisztelni, igérem, hogy igyekezetem mindig oda fog irányulni becses bizalmukat továbbá is kiérdemelni, eddigi pártfogásukat megköszönve, maradtam

illő tisztelettel:

AZ
Aradi Közlöny
kiadóhivatala.

Könyv-
kötészet
műintézet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDAI ÉS KÖNYVKÖTÉSZETI MŰINTÉZETE

ARADON,

fő-ut 51. sz. Arad-csanádi vasutak palotájában.

Ezennel van szerencsénk a tetemesen megnagyobbított és a legdivatosabb betűkkel, valamint egy amerikai, három nagy gyorsajtó, nemkülönbön betütömöntő-, simító-, perforáló-, fűző-, vágó- és más egyéb segéd gépekkel ujonnan felszerelt és légszeszhaftó erőre berendezett

könyvnyomdai műintézetünket

a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlani.

Nyomdánk oly módon van felszerelve, hogy nemcsak az összes vidéki hanem bármely fővárosi nyomdával kiállja a versenyt, úgy nyomdatermékeink pontos tiszta, hibátlan tetszetős kiállítása, mint azok mérsékelt ára tekintetében.

Könyvnyomdánk nagyobbítása alkalmával **könyvkötészetünket** is ujonnan felszereltük s így minden e szakkörben vágó munkák készítését a legdiszesebben és pontosan eszközöljük.

Továbbá felkaroltuk a legkülönbözőbb **papirzsák és zacskók** gyártását valamint cégnyomással való ellátását tetszésszerűen kiállításban a legmérsékeltebb árak mellett.
Kiváló tisztelettel

Aradi nyomda részvénytársaság.

Telefon sz.
151.

Telefon sz.
151.

T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk továbbá, hogy
Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat
(Szabadságtér 20. sz. TELEFON 265. SZ.) képviselőséggel ruháztuk fel,
ki elfogad minden a nyomdánkat valamint az
„ARADI KÖZLÖNY”
kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Nyomatványok

Napi-, hetilapok,
továbbá
szaklapok és folyóiratok előállítása
indékos és jutányos kivitelben;
**bármily terjedelmű regények,
elbeszélések**
és egyéb művek nyomtatása és kiadása.
Meghívók,
tanczrendek, névjegyek, gyászjelentések
a legdiszesebb kiállításban.
Jegyzékek számlák, azokártyák, le-
velpapírok és borítékok leggyor-
sabbban olcsón készíttetnek.

Könyvkötészetünk
nagy súlyt fektet különféle
dizsmunkák készítésére külföldi
minták szerint
**írómappák, ékszerdobozok,
képkeretek,
tanczrendek,
bőrmetszett és bőrdombormű**
legdiszesebb
és legizlésesebb kivitel-
ben.

Vidéki megrendelések
pontosan teljesíttetnek.

Papirzacskó
gyár

Betű
tömöntöde.

UTOLSÓ HÉT.

Milleniumi-kiállítási sorsjegyek.

31499 pénznyeremény levonás nélkül.

Főnyeremény
1 millió korona.

Összes nyeremények 5 millió 600,000 korona.

Első húzás már október 16-19.

Az első húzásra	1 egész 20 frt	1 fél 10 frt	1 negyed 5 frt	1 tized 2 frt	1 huszad 1 frt
Mind a két húzásra	1 egész 40 frt	1 fél 20 frt	1 negyed 10 frt	1 tized 4 frt	1 huszad 2 frt

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

WALLFISCH ÁRMIN

1048

bank- és váltó-üzlete

Alapított 1875. évben.

ARADON.

Telefon szám 129.

338/337—1895. k. i. b.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényhatósági területén rendszeresített I. és II. állami anyakönyvi kerületekben az állami anyakönyvvezetők hivatalos óráit következőleg állapítjuk meg:

Hétköznapokon: d. e. 9-től 12 óráig.

d. u. 3-tól 5 „

Vasár- és ünnepnapokon

d. e. 9-től 12 „

Arad, 1895. szept. 9-én.

Arad szab. kir. város közigazgatási bizottsága.

19126/1895 sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelmiügyi m. kir. ministerium leirata alapján közhirrre teszük, hogy Abazzia (voloscai járás) gyógyfürdő területén a házaló kereskedést a fennálló házalási szabályat 17 §-ában a az ezen szakaszt kiegészítő későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett, az évenkénti fürdődíj alatt vagyis minden év október hava 16-ától, május hó 15-éig eltiltatott.

Arad, 1895. szeptember 4-én.

A városi tanács.

12579/895. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyministerium 61369/II 84. sz. alatt kelt intézményeivel jóvá hagyott 12757/884—403. sz. szabályrendelet alapján azon ház és telek tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a járda kövezet vagy asphalt burkolattal ellátva nincsen felhívom, hogy telkeik előtt a gyalog járó f. évi november hó 30-ig terjedő idő alatt 1 1/2 méter az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben is 15c/m vastagságban homok réteggel akként láttandók el, hogy a víz felfogó árok vagy folyóka, telé 5c/méternyi esséssel birjon.

Köteles továbbá a ház és telek tulajdonos a gyalog járók mellett elvonuló víz vezető árkot telke és háza utca vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előirt utasítás és mérték szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönben köteles ezen vízvezető árkokon keresztül a kocsit bejáratnál hidat építtetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek 2 frttől 25 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homok szükségletet az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölthető, figyelembe vétetni nem fog.

Arad 1895. október 10-én

Sarlot Domokos.

főkapitány.

Mi a „MENTOR“?

A „MENTOR“ ellátási vállalat az, mely az ezredéves orsz. kiállítási igazgatóság pártfogása alatt a kiállítást látogató vidékiek részére

4 vagy 7 napos szelvényeket tartalmazó „Ellátási könyvecskéket“ elárul, miáltal minden könyvecské tulajdonosának a kiállítás egész tartama alatt bármikor jöjjön is — kényelmes tiszta lakás, étel-szerinti ellátás (minden nagyobb vendéglőben, a kiállítás területén is), közlekedés a fővárosban, szórakoztatás és egyéb kedvezmény biztosított.

As ellátási könyvecské ára:

4 napra 25 frt, 7 napra 42 frt és további napl pótgjegy á 6 frt 50 kr.

Beszerezhető 10 havi 2 frt 80 vagy 4 frt 20 kros részletekben f. év október közepéig az első részlet azonnali beküldése vagy lefizetése mellett a vállalat összes vidéki képviselőinél és a kereskedelmi és iparkamaráknál. Bővebb felvilágosítással szolgálnak:

A BUDAPEST-ERZSÉBETVÁROSI BANK

Kerepesi-út 22 és Dohány-utca 19. sz.

Dr. Morzsányi Károly, Ehlrich G. Gusztáv,
országgyűlési képviselő főv. biz. tag, gyáros
mint t. elnök mint elnök.

A „MENTOR“ ELLÁTÁSI VÁLLALAT

Kerepesi-út 22 és Dohány-utca 19. sz.

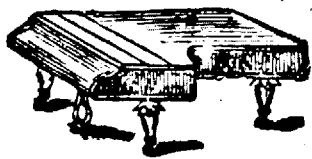
295 **Rózsa Lajos,**
igazgató.

Takács Zsigmond, Stadler Károly,
„Első magy. ált. bizt. társ.“ főv. biz. tag
központi főfelügyelője ház- és szálloda-tulajd.

Aradon előjegyzések elfogadtatnak a fő-képviselőségénél: Lendvai Sándor urnál, a keresk. és iparkamaránál és a városi menetjegyirodában Rubinstein M. urnál.

Neumann István

zongora raktára

és zongora készítő műhelye Aradon, Bathányi-utca 33-ik szám alatt.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, miszerint a nálam nagy választékban kaphatók a legújabb és legjobb szerkezetű

új és átjatszott zongorák

előnyös árak mellett, melyek saját felügyeletem alatt készítettnek, a vételári összeg megegyezés szerint

részletfizetéssel

heti, havi vagy negyed évenként is eszközölhető.

Ugy helyben, mint vidéken **zongora javításokat, hangolásokat** mérsékelt árban eszközölök, **ócska zongorák** általam becséréltetnek.

Tisztelettel

Neumann István,
zongora-készítő és hangoló.

1030.

Első húzás

október 16—19-ig.

Magyar Osztálysorsjáték.

100,000

sorsjegy

31,499 pénznyeremény.

Főnyeremény

a legkedvezőbb esetben 1053

Egy Millió.

Sorsjegy az első osztályra:

$\frac{1}{1}$ 20.- $\frac{5}{10} = \frac{1}{2}$ 10.- $\frac{1}{10}$ 2.- $\frac{1}{20}$ 1.- frt.

Ajánlja és szétküldi az

Aradi Ipar- és Népbank

pénzváltóüzlete

Arad, Szabadság-tér 18-ik szám,
a 13 vértanu szoborral szemben.

Őszibarackfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet: 103. legkitünőbb fajban mintegy **80,000 drb. Csemeték árai:** az 1—2 éves gazdag gyökerű, életerős csemeték darabja (azok erőssége szerint) **20 krtól 40 krig.**

Magybani árai.	100 drb. 40 kros csemete I vagy 100 fajban	38 frt.	100-an-ként.
	250 " 40 " " I " 100 " "	36 " "	
	500 " 40 " " I " 100 " "	34 " "	
	1000 " 40 " " I " 100 " "	32 " "	
	5000 " 40 " " I " 100 " "	30 " "	

Igen nagy készlet van a következő fajokból: (melyekben a kitünőbbnél kitünőbb korai amerikai fajok nagyrészt bent foglaltatnak) Amsden, Beatrix, Egresi-féle duránczi, Grosse Mignonne hative, Grosse Mignonne tardive, Gyümölcskertek királynője, Honeyvell, Korai Sándor, I. Lipót, Lord Palmerston, (egyenlő a Saint Joséval), Matelka díjazottja, Mezőkomáromi duránczi, Olga királynő, Precoce de Canada, River's korai, Rothe May de Brig, Szép örnő, Szögi duránczija, Valparaiso, Venus emléke, Zezerle-féle korai duránczi, Waterloo, Wilder, Württemberg király stb. stb.

Tessék árjegyzéket kérni!

Csődtömeg elárusítás.

Mandlbaum E. és Társa

Forray-utczában lévő

rőfös és divatáru raktára

mai naptól kezdve

nagyban és kicsinyben

1058 **beszerzési áron alól is**

eladatik.

Pachtfreie-Restaurations

im Militär-Casino zu Temesvár, auf den schönsten Platze der inneren Stadt, für mehrere Jahre sogleich zu übernehmen.

Reflectanten haben ihre geschtempeltes Offert bis **27. October d. J.** dem Präsidium des Militär-Casino's in Temesvár einzusenden.

Dem Offerte sind anzuschliessen:

1. Das Vadium von 500 Gulden.
2. Das von der Handels- und Gewerbe-Kammer ausgefertigte Vermögens- und Leistungsfähigkeits-Zeignis.
3. Der Speisen- und Getränke-Tarif.

Die Entscheidung über die Offerte behält sich das Casino-Präsidium bis 30. October d. J. vor

Das Militär-Casino stellt dem Pächter alle Restaurations-Lokalitäten (zwei schöne Gastzimmer, Restaurationsküche, Nebenräumlichkeiten — uneingerichtet) — gegen den Anerkennungspacht von jährlich Zehn Kronen in Gold zur Verfügung, — vorlangt aber vom Pächter:

1. Eine reelle Geschäftsführung, welche sowohl im Interesse des Casinos wie des Pächters liegt;
2. Die Verabfolgung von Mittags- und Abend-Abonements, gegen mindestens 30% Nachlass vom Speisekarten-Tarife;
3. Die Verabfolgung guter Speisen in grossen und kleinen Portionen;
4. Den Anbau eines Glas-Salons vor dem ebenerdigen Restaurations-Lokale, um dasselbe im Interesse des Pächters zu erweitern, und zwar binnen Jahresfrist, — wozu das Casino einen entsprechenden Theil der Kosten beiträgt, nach dem fünften Vertragsjahre aber das alleinige Eigenthumsrecht beansprucht.

5. Speisen und Getränke sind an Unterhaltungsabenden auch in den Casino-Lokalitäten zu verabreichen, woselbst fünf Speisezimmer vorhanden sind und der Restaurateur ein Buffet und eine Zuckerbäckerei errichten kann. — An solchen Abenden kann bei Speisen und Getränken ein vereinbarendes Betrag auf den normalen Tarif aufgeschlagen werden.

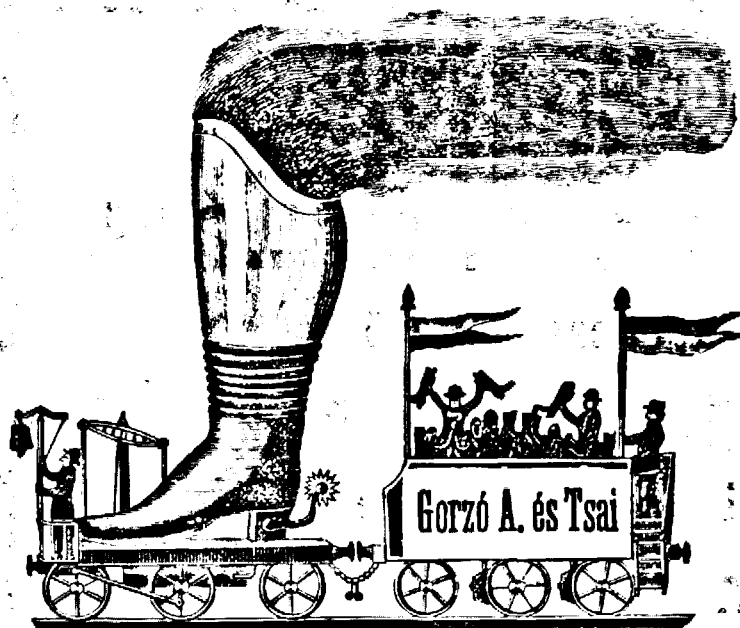
6. Steuern und Abgaben zahlt der Pächter, welcher auf die sehr gute Eisgrube zum Zinse von 124 Gulden 76 Kreuzer jährlich, (inclusiwe Steuer) zu übernehmen und auf eigene Kosten zu füllen hat.

Die Näheren Bedingnisse sind beim Casino-Sekräter (Prinz-Eugen-Platz, Casino-Gebäude, I. Stock.) täglich von 9 bis 11 Uhr Vormittags, und von 3 bis 5 Uhr Nachmittags — einzusehen.

1057

József főherceg-ut 22. szám a.
a csanádi vasuti palotában van

GORZÓ ANTAL és TÁRSAI
cipő-áru és cipő felsőrész gyára ARADON.

Megérkeztek az **őszi idényre** mindennemű bel- és külföldi bőrök, ugyisintén bőrkülönlegességek is. Nagy választék! Bármely kívánságot kielégít. Ott van továbbá nagy kész

cipő-raktára,

erős, finom, **kézzel készített** áruival.
Méltányos árak!
Pontos kiszolgálás!
Megrendelést gyorsan és csinosan vidékre is elkészít.
Javitást is elfogad.

ÉRTESÍTÉS! Különösen felhívjuk a tisztikar és a jelen évben bevonuló egyéves önkéntes urak figyelmét a műhelyünkben készített erős és csinos **bakkancsokra**, valamint **gyalogos, huszár és tüzér-csizmákra**.
Válogatott anyag, tartós munka!

1019

A hazai ipar pártolását kéri

Gorzó Antal és Társai.

1317—1895.

Árverési hirdetmény.

Alulírottak részéről közhirre tétetik, miszerint Galsa község tulajdonát képező

terjedelmes kőbánya,

melyben különösen utépítéshez kitünő minőségű kövek tetszés szerinti mennyiségben termelhetők, 1896. évi január hó 1-től számított 6 évre folyó hó 17-én d. e. 10 órakor a község székházánál tartandó nyilvános árverésen bérbeadni fog.

Mely mondott időben megtartandó árveréshez bérteni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek alulírt körjegyző kivatalában naponkint a hivatalos órák alatt betekintheők.

Galsán, 1895. évi október hó 9-én.

Bleicziffer József,
körjegyző.

Niska János,
közs. b. ró.

Takarmányrépa-eladás.

Az országos szőlő-oltványtelep részvénytársaság csálai (Arad mellett) telepén

több ezer mmázsa

takarmány-répa
eladó.

Venni szándékozók forduljanak egyesesen a telepen alkalmazott hivatalnokunkhoz, kinél az ár megfizethető s kitől a répa is átvehető.

Országos szőlőoltványtelep
igazgatósa

1052

3127/895.

1032

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város tek. árvaszéke részéről ezennel közhirre tétetik, miszerint a néh. Mártini József és társai volt uj-aradi lakosok hagyatékához tartozó, az aradvárosi 999. sz. tjkben A+1. sor és 1274. hrsz. szám alatt felvett bv. Óz-utczai 14. számú és az aradvárosi 999. sz. tjkben A+1. sor és hr. 1274. sz. a. bejegyzett Arad bv. Három veréb-utcza 5. sz. alatti beltelkes házak az első 1500 frt, az utóbbi 2800 frt becsárban az illető temesmegyei árvaszéknek f. évi szeptember 9-én 21633/895. számú végzésével kitűzött folyó évi október hó 15-ik napján d. e. 10 órakor Aradon a helyszínen önkéntes nyilvános árverésen az illető temesmegyei tettes árvaszék jóvábagyásának fenntartásával becsáron vagy azonfelül eladatnak.

Az árverési feltételek a temesmegyei árvaszék által megállapítva Uj-Arad községházánál, ugy az alólírott kiküldöttnél Arad városházánál a hivatalos órák alatt megtekintheők.

Kelt Aradon, 1895. október 1-én.

Simon Gábor
t. aljegyző mint kiküldött.

Földes Kelemen

gyógyszertára
Aradon, Deák Ferencz-utca II-ik szám.

Rationalis, arcz, nyak és kéz ápolásra legkitünőbb vegytiszta készítmény a

Margit Crème

zsirmentes crème. Hatása meglepő. Pár napi használat után eltűntet mindennemű arcz tisztátlanságot. Szeplőt, májfoltot, pösenést atkát, mitessert. Ifjítja és szépíti az arcot. Dr. Mosengel és Metzger hírneves tanárok az arczon levő ránczokat massage által tüntetik el. Erre kiválóan alkalmas a **Margit Crème**. Ha az arcot naponkint Margit Crémével masszírozuk nem csak a szereplők — májfoltok és egyéb arcz tisztátlanságok tűnnek el — hanem a ránczok, himlőhelyek és egyéb rendellenességek, melyeket öregség — gondok, bánat, lelki fájdalmak, betegségek okoztak. Egy nagy tégely Crème 1 frt, kicsi 50 kr. Margit szappan 35 kr. Margit ponder 60 kr.

Kapható Demkó G., Brunner C., Ernyei Gy., Fejér Gy., Maresch, Obetko, Ring Lajos, Vasóczy és Nádler, VOJTEK és WEISZ uraknál.

1895/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. ministeriumnak 58979/1895 számú rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy Mezőhegyesen (Csanád-megye) 12 drb magyar faju bika darabonkint 250 frttól 450 forintig és Tordán (Torda-Aranyos-megye) 16 drb magyar faju bika darabonkint 200 frttól 350 frtig eladó.

Megjegyezzük, hogy a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi ministerium hajlandó szegényebb községek részére a bikákat kedvezményes áron és három egymást félevenkint követő részletfizetés mellett átengedni.

Arad, 1895. szept. 28.

A városi tanács.

765/1895. gazdsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a jelenleg Répási Pál által bérelt, a Kossuth-utcai iskolaépület alatt a kapu bejáratától balra fekvő pinczehelyiségnek 1896. évi január hó 1-től való bérbeadása iránt folyó évi október hó 14-én d. o. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár 40 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1895. évi szept. hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay
aljegyző.

Női kalap divat-terem.

A n. é. hölgyközönség becses tudomására hozom, hogy

női kalap

divat-termemet

f. hó 16-án

Deák Ferencz-utca 42. sz.

I-ső emeleten megnyitom.

Raktáromon mindenkor a fővárossal versenyző női, leány és gyermekkalapok nagy választékban található, ugyszintén javítások elfogadtatnak.

Szives pártfogásért esedezik

Lichtig Irma.

1064

21707/1895.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. földmivelésügyi Ministeriumnak 74396/95 sz. a kelt rendelete nyomán közhírré tesszük, hogy a csehországi helytartóság távirati, közlése szerint kérődzőknek kizárólag levágás czéljából Csehországba való bevitele a fentidézett rendeletben foglalt feltételek mellett Aradvármegye járványmentes területéről is meg van engedve s így kérődzők Csehországba való bevitelének megtiltása tárgyában kiadott f. évi 15045. és 50475. számú körrendelet is hatályát veszti.

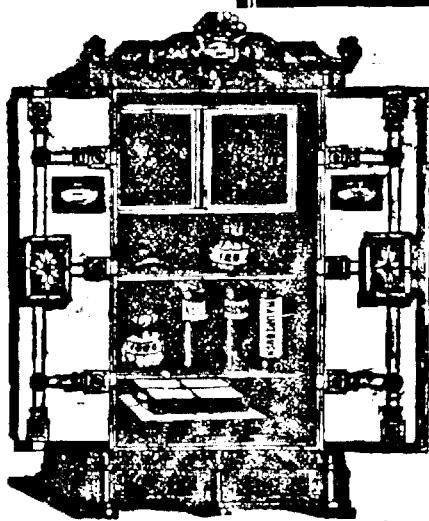
Arad 1895. október 9.

A városi tanács.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

A os. kir. osztr. és a m. kir. ministeriumok s államvasutak szállíhoi

tíz és befűrés ellen biztos kis kőmi és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.

Könnyek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Asonkívül ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai

H O W E,

Karikahajó

WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek

családok, szabók és csipésnek részére.

Mindennemű varrógépek javítása is eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges hol-
lók. 581

SINGER L. S.

SINGER L. S.

Hirdetmény!

Köztudomásra adjuk, hogy az államilag engedélyezett

MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

első huzása 1895. évi október 16-ától 19-ikéig fog Budapesten királyi közjegyző jelenlétében és a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan megtartatni.

Ezen első huzáson az egész sorsjáték 31,499 nyeresiméne közül, melyeknek összege

5 millió 600,000 korona

10,000 nyeresimény fog kihuzatni

=== egy millió 268,000 korona ===

összegben. A második osztály huzása deczember 6-ikától 14-ig fog megtartatni.

Az első huzásra szóló osztálysorsjegyek, valamint mindkét huzásra érvényes teljes sorsjegyek még mindig kaphatók a külön táblákkal vagy plakátokkal megjelölt helyeken az eredeti árak mellett.

Oly sorsjegyekért, melyeket az első huzás **után** vásárolnak, az első osztály díját szintén meg kell fizetni.

Budapest, 1895. szeptember hó.
Andrássy-ut 5.

Magyar osztálysorsjáték-igazgatóság.

Minden harmadik sorsjegy nyer.

Első huzás már 1895. október 16—19-ig.

Minden harmadik sorsjegy nyer.

Az államilag engedélyezett

magyar osztálysorsjáték

I. osztályu nyeresimények.

Huzás 1895. okt. 16—19-ig.

nyeresimény	korona	korona
1	80000 =	80000
1	60000 =	60000
1	40000 =	40000
1	30000 =	30000
1	20000 =	20000
1	15000 =	15000
1	10000 =	10000
2	8000 =	16000
8	4000 =	32000
10	2000 =	20000
13	1000 =	13000
100	400 =	40000
860	200 =	172000
9000	80 =	720000
10000 nyeresimény	összesen	1268000

31,499 pénznyeresimény

**5 MILLIÓ
600,000 korona**

összértékben.

A legnagyobb nyeresimény a legkedvezőbb esetben

**egy millió
korona.**

II. osztályu nyeresimények.

Huzás 1895. decz. 6—14-ig

nyeresimény	korona	korona
1 jutalom	600000 =	600000
1	400000 =	400000
1	200000 =	200000
1	100000 =	100000
1	50000 =	50000
2	20000 =	40000
2	15000 =	30000
4	10000 =	40000
10	8000 =	80000
27	6000 =	162000
100	2000 =	200000
200	1000 =	200000
1150	200 =	230000
20000	100 =	2000000
21499 nyeresimény és 1 jutalom		4332000

E 49 nyeresimény közül az utóbbira kibuzott kapta a 600000 korona díjat.

Eredeti sorsjegyek az I. osztály részére:

Egy egész	egy fél = 5/10	egy tized	egy huszad
40	20	4	2 korona.

Ajánl és utánvétellel szétküld

HEINTZE KÁROLY

fő-elárusító Budapest, Szervita-tér 3. szám.

Vidéki megrendelők kéretnek postadíjért 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért, és a sorsolási tudósításért 20 fillért küldeni.

Sürgöny-czim: LOTTOHEINTZE, BUDAPEST.

Minden harmadik sorsjegy nyer.

Kaphatók Aradon az „Aradi Ipar- és Népbank“ pénzváltó-üzletében Szabadság-tér 18. és Wallfisch Armin bank- és váltó-üzletében.

1027

Minden harmadik sorsjegy nyer.

A világ legjobb fénymáza! FERNOLENDT-féle fénymáz.

Cs. kir. szab.
gyára
alakult 1832-ben.
Bécs.
Ki labbelieit sötét
feketén, fényesen és
tartósan akarja meg-
örizni, az csak
**Fernolendt-
fénymázat**
vegyen.

Mindenütt kapható.

Főraktár: Wechsler Jozsef urnál.
A sok értéknélküli hamisítások miatt tessék
neveket

St. Fernolendt
megjegyezni.

1868. év óta bevált szer.

BERGER-féle gyógy-

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában Magyar
szikkrel alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kócsa s fűszé-
kűtegek, ugyasint az orr-rezeség, ótvár, fagydeg, láb-
izsada, fül- és székalkorpa ellen. A Berger-féle
kátrányszappan tartalmasa a fa-kátránynak 40
%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló
kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak-
sok elkerülése végett bátorosan Berger-féle
kátrányszappan megrendelése s az innapi védjegyre való figyelme-
setes kérésik. Idült bőrbetegségekkel szikkrel alkalmaztatik a ká-
trányszappan helyett

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.
Amely esetben csak jobbnak találhatunk, csak a Berger-féle ká-
trány-kénszappan kérendő; minthát a külföldi utazatok hatá-
talnoknak bizonyulnak. A nagyobb kátrányszappan az
arobór tisztítatlanságai

elavultsága, a gyermekeknek valamennyi fejbetegségei ellen felel-
múlhatlan bőrtisztító mosszó s fürdészappan mindennapi
használatul szolgál s

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

20% glicerín tartalommal az énom állattal.
Ár minden fajnak használati utasítással együtt 35 kr.
A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendő:
Benzoe-szappan a bőr szomoltságára, berax-szappan psittanok
ellen, orobol-szappan a bőr simítására himlőbajoknál és mint fer-
tőtlenítő szappan, löbthely-szappan rheuma és aróvörösség ellen,
szappil-szappan igen hatható, Tannin-szappan lábzsada és
hajkihullás ellen; fog-szappan a legjobb fogtisztító szer. A többi
Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a rópiratokra. Csak
Berger-féle szappanokat kell kérni, minthát számtalan bárástalan
utazatok vannak. Gyár és főraktár: G. Heil & Comp. Troppau
Károlyfalvi kúria előtt a nemzetközi nyomasztásúter. Bécsben 1863.

Kapható Aradon: 237.

Rozsnyay Máttyás, Kiss István, Ring Lajos és
Demkó Géza urak gyógyszerárában, különben
pedig a magyarországi legtöbb gyógyszerárakban

766/1895 g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad szabad kir. város gazdasági széke
s jelenleg Kohn Jakab által bérelt a város
tulajdonához tartozó felső marosparti 1-2 sz.
687⁸⁰/₁₀₀ ö, továbbá ezen falerakó és jelenleg
Reisinger A. S. által bérelt falerakó hely között
fekvő az előtt út gyanánt használt 140²⁰/₁₀₀ öl
területű falerakóhelynek folyó évi október hó
1-től való bérbevétele iránt folyó évi október hó
14-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár ölenként 40 kr. évi bér.
Bánompénzül letcendő a ölenként szá-
mitott kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és
írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli ár-
verés megkezdése előtt nyújtandók be; s csak
akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bá-
nompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő
kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanács-
nok urnál az árverést megelőzőleg is megte-
kinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895.
évi szept. hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

Sertésenyésztő gazdák valamint községi Előljáráóságok figyelmébe!

Eladó tenyészállatok

100 darab kan

76 „ kocza

10 hónapos tenyésztésre kitünő.

Megtekinthető

1895. évi október hó 15-éig

Szintye községben (Kisjenő vasuti állomás)

Szentpétery Imre
tulajdonosnál.

1038.

21068/1895.

Hirdetmény.

Közhirre teszük, hogy a morvaországi cs-
kir. helytartóság f. évi szeptember hó 14-én
34609 szám alatt kelt hirdetménye szerint Ma-
gyarország egész területéről a juhok és kecskék
továbbá a ragados tüdőbóval nem fertőzött
törvényhatóságok területéről a s. arvasmarhák
Morvaországba csakis vasuton, csakis levágás
céljából és kirakolag Brünn, Holleschan, Lun-

denbrug, Neititschein, Nikolsburg, Mähr.-Ostran,
Grossnitz, Mähr.-Schönberg, Sternberg és Mähr
Bubán városokba vihetők be.

Ily szállitmányok marha levelein az állatok
rendeltetési helye világosan feltüntetendő és a
marhaleveleken állami állatorvos által igazolan-
dó, hogy az állatok származási helye járvány-
mentes, hogy az állatok megvizsgáltattak és tel-
jesen egészségesnek találtak.

Arad, 1895 október 2-án

A városi tanács.

Jellinek és Schlesinger

épület-, szerszám- és

tűzifa-kereskedés

ARADON,

radnai- és fő-ut sarkán.

Telefon 320. szám.

Van szerencsénk a t. közönség b. tudomására hozni, hogy épület-
és szerszámfa-telepünkön kívül

tűzifaraktart

is rendeztünk be és nagy készletet tartunk

I. oszt. cserhasábfában

I. „ bükhasábfában

I. „ gyertyánhasábfában

I. „ tölgyhasábfában

I. „ bük-, oser- és tölgy-dorongfában

Tűzifánk két éves vágású, száraz és egészséges és azt ölenként,
fél vagy negyedölenként a legolcsóbb árak mellett árusítjuk.

Megrendelések egész kocsirakományokra is pontosan és a legjutá-
nyosabban eszközöltetnek.

1061

Tisztelettel

Jellinek és Schlesinger.

Deutsch Testvérek

divatárúháza Aradon.

1895—96. LEGUTJABB 1895—96.

!!! Őszi és téli felöltők!!!

Jaquettok, gallérok, cäppek, rotundok stb.

Szörme darabok!

legnagyobb választékban az utolsó divat szerint.

**Női ruhakelmék,
selymek és hozzávaló dísz újdonságok.**

Nagy raktár

a legjobb minőségű vásznak, asztalneműek, menyasszonyi kelengyék.

Brüni és valódi angol gyártmányu

térfi ruha-szövetek.

Külön osztályban:

**szőnyegek, ággy és asztalterítők, utazó és
lópokrócok.**

Szigoruan szabott és elismert olcsó árak.

!! Divatárúház Deutsch Testvérek Divatárúház !!

ARAD, Szabadságtér 2. sz.

Bevásárlási raktár: Bécs, Azienda-udvar.

Raktárak: Bécs: Goldschmiedgasse, Bécs: Bauernmarkt, Temesvár: Központi áruház, Temesvár: Gyárváros, Temesvár: Józsefváros, Lugos, Karánsebes, Datta.